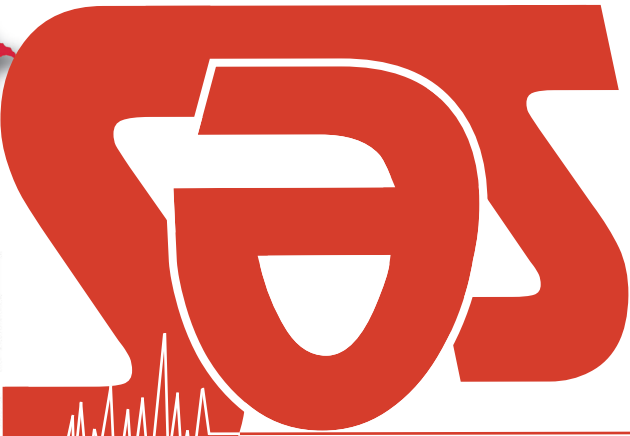

**Azərbaycan
ZƏFƏRİ ilə milli
irsinə sahib oldu**

7

№ 110 (6551) 23 iyun
2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

İdman tariximizdə daha bir möhtəşəm QƏLƏBƏ!

İlham Əliyev: "Qələbələr xalqımıza yaraşır, həm döyüş meydanında, həm idman arenalarında"

Neft bazarında tələb, təklif və qiymətlər:

Uyğunsuzluğun səbəbi nədir?

**Sülhməramlıların
yarısı Qarabağdan
gedib: NƏ BAŞ VERİR?**

**Ermənistan cəmiyyətini
düşündürməli olan SUALLAR**

Ermənistan öz
yanlış siyasəti,
işğalçılıq meyilləri
sayəsində indi böl-
gədə hamıdan geri
qalıb və bu ölkə ictimaiyyətinin ümitsiz-
lik girdabına düşmə-
si də bu mənada an-
laşılandır.

4

**Zəngəzur dəhlizi
gündəmdədir**

9

**Laçın şəhərinə daxil olmadan
yeni avtomobil yolunun
asfaltlanmasına başlanılıb**

4

**Gürcü politoloq: Azərbaycan
öz torpaqlarını geri ala bildiyi
üçün böyük tərifə layiqdir**

15

Gürcüstan politoloqu, Qriqol Robakidze
adına və Şərqi Avropa universitetlərinin profes-
oru ilə prosessoru, Gürcüstan parlamentinin 8-ci
çağırış deputatı (2012-2016) Temur Maisuradze
"Caliber" analitik mərkəzinə müsahibəsində regio-
numuzda baş verən hadisələr və gedən proseslər
haqda maraqlı fikirlər bildirib...

**Şakirani qorxudan
3 mesaj - İspaniyani tərk edir**

16

"Barselona"-nın futbolçusu Pikedən ayrılan
Şakira bu günlər həyatının narahat anların-
dan birini yaşayıb...

**Dənizdə hansı
infeksiyalara yoluxa bilərik?**

16

Yayın şiddətli istilərində sərinləmək istəyən sakin-
lər çimərliklərə üz tutur. Onların bəzisi burada asu-
da vaxtlarını dəyərləndirərək dincəlir, bəzisi isə hə-
kim məsləhəti ilə bir növ müalicə üçün yollanır...

ŞAVKAT MİRZİYOYEV: "Tarixə XX əsrin görkəmli siyasi və dövlət xadimi kimi daxil olmuş Heydər Əliyev bütün həyatını doğma Azərbaycana həsr edib"

Azərbaycan və Özbəkistan xalqlarını yaxın milli adət və ənənələr, ümumi dil qrupu, mədəniyyət və din birləşdirir. Uzun illər ərzində hər iki dövlət SSRİ-nin müttəfiq respublikaları olublar. Ötən əsrin 30-cu illərində kütləvi repressiyalar zamanı on minlərlə azərbaycanlı Özbəkistan torpağında sığınacaq tapıb. Bu gün 40 mindən çox azərbaycanlı Özbəkistan cəmiyyətinin sosial, ictimai, iqtisadi və digər sahələrində fəal iştirak edir. 1966-cı ilin aprelində dağıdıcı zəlzələdən sonra Daşkəndin bərpasında azərbaycanlılar yaxından iştirak ediblər. İki ölkə ara-

Azərbaycan-Özbəkistan münasibətlərinin inkişafında yeni mərhələ

İLHAM ƏLİYEV: "Azərbaycan və Özbəkistan həqiqətən dostlar, qardaşlar kimi əməkdaşlıq edir, bir-birini dəstəkləyir"

sında diplomatik əlaqələr 1995-cü ilin oktyabr ayının 2-də qurulmuşdur. 1996-cı ilin ortalarında Azərbaycan Respublikasının Özbəkistan Respublikasında, 1998-ci ilin may ayında Özbəkistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasında səfirləri fəaliyyətə başlayıb. İkitərəfli münasibətlərin inkişafında dövlət başçılarının səfərləri xüsusilə böyük əhəmiyyətə malikdir.

AZƏRBAYCAN-ÖZBƏKİSTAN MÜNASİBƏTLƏRİNİN İNKİŞAFINDA YENİ MƏRHƏLƏ

Son dövrlər Azərbaycan ilə Mərkəzi Asiya ölkələri, həmçinin Özbəkistan arasında münasibətlərdə də canlanma müşahidə olunmaqdadır. Qeyd edək ki, hələ Sovet İttifaqı dönəmində hər iki xalq arasında mədəni əlaqələr inkişaf edib. Ötən əsrin 30-cu illərində kütləvi repressiyalar zamanı on minlərlə azərbaycanlı Özbəkistanda sığınacaq tapıb. 1966-cı ilin aprelində dağıdıcı zəlzələdən sonra Daşkəndin bərpasında azərbaycanlılar da yaxından iştirak ediblər. Bu gün 68 minə yaxın azərbaycanlı Özbəkistan cəmiyyətinin sosial, ictimai, iqtisadi və digər sahələrində fəal iştirak edir. fəaliyyət göstərmir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin iyunun 21-22-də Özbəkistana nəzərdə tutulan dövlət səfəri Azərbaycan-Özbəkistan münasibətlərinin inkişafında yeni mərhələnin başlanmasıdır. Səfər zamanı keçirilən görüşlərdə iki dövlətin liderləri arasında bir sıra sənədlərin imzalanması, qarşılıqlı ticarətin həcmünün artırılmasına, biznes və regional səviyyədə əməkdaşlıq əlaqələrinin gücləndirilməsinə, iqtisadiyya-

tın müxtəlif sahələrində birgə investisiya layihələrinin təşviqinə, nəqliyyat və tranzit sektorunda imkanlardan səmərəli istifadə edilməsi məsələləri olub. Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Özbəkistana cari dövlət səfəri zamanı 19 sənədin imzalanması nəzərdə tutulur. Bu səfər 25 il əvvəl ümummilli lider Heydər Əliyevin Özbəkistana səfərinin tarixi ilə üst-üstə düşür. Xatırladaq ki, ölkələrimizin diplomatik münasibətlərinin 1995-ci il oktyabrın 2-də qurulmasına baxmayaraq, Azərbaycan və özbək xalqları arasında tarixən ənənəvi dostluq və qardaşlıq əlaqələri mövcud olub. Ortaq tarixi, dini və mədəniyyəti bölüşən, eyni etnik kökə malik olan hər iki xalq arasındakı əlaqələr qədim dövrlərə gedib çıxır. Təsəffü deyil ki, dahi özbək mütəfəkkiri Əlişir Nəvai

öz "Xəmsə"sini Nizami Gəncəvinin "Xəmsə"sindən ilhamlanaraq qələmə alıb. Özbəkistanın sabiq Prezidenti İslam Kərimov dövlətlərimiz və xalqlarımız arasında mədəni əlaqələrə toxunaraq demişdir ki, Daşkənd və Bakı şəhərlərində dahi ecdadlarımız Nizami Gəncəvi və Əlişir Nəvainin abidələrinin açılması, Azərbaycan paytaxtının küçələrindən birinə dünyaşöhrətli astronom Mirzə Ulucbəyin adının verilməsi azərbaycanlılar və özbəklər arasında tarixən mövcud olan qarşılıqlı marağın və hörmətin parlaq nümunələridir. Bakıda, İçərişəhərdə yerləşən, XV əsrə aid Buxara karvansarası Mərkəzi Asiyadan gələn tacirlər tərəfindən inşa edilib. XVI-XVII əsrlərdə yaşamış Azərbaycan filosofu, şairi və böyük din xadimi, əslən Qarabağdan olan Yusif ibn Məhəmmədcan Qarabağının qəbri

Özbəkistanın Səmərqənd şəhərində yerləşir. Bu faktlar münasibətlərimizin keçmişindən xəbər verir və göstərir ki, hələ XV əsrdə xalqlarımız arasında ticarət əlaqələri və elmi mübadilə mövcud olub. Təsəffü deyil ki, Özbəkistan BMT Baş Assambleyasında 2008-ci il martın 14-də səsverməyə çıxarılmış "Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindəki vəziyyət" adlı qətnamənin lehinə səs vermiş yeganə Mərkəzi Asiya ölkəsi olub. Özbəkistan keçmiş Qarabağ münasibətində Azərbaycanın ədalətli mövqeyini hər zaman dəstəkləyib.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV ÖZBƏKİSTANA SƏFƏRİNİ SIÇRAYIŞ XARAKTERLİ SƏFƏR ADLANDIRIB

"Mənim Özbəkistana səfərim çox əlamətdar hadisədən - Daşkəndin mərkəzində ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsinin, onun adını daşıyan meydanın və gözəl parkın açılışından başladı. Şavkat Miromonoviç, mən Sizə atamın xatirəsinə belə münasibətə görə Azərbaycan Prezidenti kimi, Heydər Əliyevin oğlu kimi öz adımdan və bütün Azərbaycan xalqı adından təşəkkürümü bildirirəm. Biz bunu çox yüksək dəyərləndiririk". Bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Daşkənddə mətbuata bəyanatında bildirib. Özbəkistanda Heydər Əliyevin xatirəsinin sevgi və hörmətlə yad edildiyini vurğulayan dövlətimizin başçısı deyib: "Mən atamın işinin davamçısı kimi, Azərbaycan Prezidenti kimi öz fəaliyyətimdə bizim ikitərəfli münasibətlərə daim xüsusi diqqət ayırıram.

Övvəli-Səh-2

Azərbaycan-Özbəkistan münasibətlərinin inkışafında yeni mərhələ

Bugünkü dövlət səfəri bunun əyani təsdiqidir". Prezident İlham Əliyev Özbəkistana səfərini həqiqətən sıçrayış xarakterli səfər adlandıraraq qeyd edib ki, müzakirə olunan mövzuların həm mahiyyətinə, həm formasına, həm məzmununa, bizim gəldiyimiz qərarlara əsasən bu səfər və razılaşmalar münasibətlərimizin gələcək inkişafı üçün əsas olacaq". Özbəkistanda dövlət səfərində olan Prezident İlham Əliyev Daşkənddə Heydər Əliyev Meydanının açılış mərasimində çıxışı zamanı xalqlarımızı inkişaf yolu ilə və sıx qarşılıqlı fəaliyyət yolu ilə apardığını deyib: "Şavkat Miromonoviçin düzgün olaraq qeyd etdiyi kimi, Heydər Əliyev özbək xalqına böyük sevgi ilə yanaşdı. Onun oğlu kimi, canlı şahid kimi təsdiq edə bilərəm ki, 1970-ci illərdə də onun Şərəf Rəşidoviç Rəşidov ilə dostluğu bütün sovet rəhbərliyinə məlum idi, 1990-cı illərdə də onun İslam Abduqəniyeviç Kərimov ilə dostluğu da xalqlarımıza məlum idi və bu, bizim münasibətlərimizin bugünkü inkişafının təməli idi. Şavkat Miromonoviç ilə biz də bu şanlı estafeti davam etdiririk. Biz xalqlarımızı inkişaf yolu ilə və sıx qarşılıqlı fəaliyyət yolu ilə aparırıq. Mənim bugünkü dövlət səfərim təkcə bizim niyyətlərimizin təsdiqi deyil, həm də qardaşlıq, dostluq münasibətlərimizin möhkəm təməlinin təsdiqidir. Özbəkistanda Heydər Əliyevin özbək xalqına, Özbəkistana münasibətini çox yaxşı bilirəm. Bu gün biz mənim qardaşım Şavkat Miromonoviçin rəhbərliyi ilə Özbəkistanı müstəqil xarici siyasət kursu yürüdən, öz resurslarına güvənən, sosial-iqtisadi inkişafda böyük uğurlar qazanmış qüdrətli müstəqil dövlət kimi görməyə çox şadıq."

**PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV:
"AZƏRBAYCAN VƏ ÖZBƏKİSTAN
HƏQİQƏTƏN DOSTLAR, QARDAŞLAR
KİMİ ƏMƏKDAŞLIQ EDİR,
BİR-BİRİNİ DƏSTƏKLƏYİR"**

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası işində Azərbaycanı dəstəklədiyinə görə ayrıca təşəkkürünü bildiren Prezident İlham Əliyev deyib: "Azərbaycan xalqı ən ağır dövrdə özbək xalqının qardaşlıq dəstəyini hiss edirdi və mən Azərbaycan Prezidenti kimi qardaşım Şavkat Miromonoviçin qardaşlıq dəstəyini həmişə hiss edirdim. Bu, bizim üçün çox qiymətli, bunlar bizim münasibətlərimizin tarixində unudulmaz hadisələrdir". "Dünyadakı vəziyyət nəzərə alınmaqla hər bir ölkə müdafiə qabiliyyətini möhkəmlətməyə çalışmalıdır. Bu gün Şavkat Miromonoviç ilə dialoqumuzun bir hissəsi bu məsələyə həsr edilib. Müvafiq tapşırıqlar verilib",-deyən Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, hərbi əməkdaşlıq, hərbi-texniki əməkdaşlıq, habelə hərbi təhsil sahəsində əməkdaşlıq istiqamətində əlavə addımlar atılacaq: "Mənim fikrimcə, bu sa-

hədə də qarşılıqlı fəaliyyətimiz möhkəmlənəcək, çünki həm Özbəkistanda, həm də Azərbaycanda elə mövzular var ki, onları müzakirə etmək lazımdır, kənar təhdidlər var, ölkələrimiz və xalqlarımız onlarla üzləşməli olurlar. Buna görə də düşünürəm ki, bu sahədə təcrübə mübadiləsi və praktiki qarşılıqlı fəaliyyət həmişəkindən daha vacib olacaq".

**İLHAM ƏLİYEV: "ÖZBƏKİSTAN
PREZİDENTİNİN QƏRARI İLƏ
FÜZULİDƏ HƏDİYYƏ OLARAK
TİKİLƏCƏK MƏKTƏB
QARDAŞLIĞIMIZIN RƏMZİ OLACAQ"**

Prezidenti İlham Əliyev Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev ilə geniş tərkibdə görüşdə çıxış edərkən deyib ki, Qarabağın bərpası işində qardaş köməyinə görə, Prezident Şavkat Miromonoviçin işğaldan azad edilmiş Füzuli şəhərində hədiyyə kimi məktəb tikmək qərarına görə təşəkkürünü bildirərək vurğulayıb ki, işlər artıq başlanıb və növbəti tədris ilinə qədər məktəbin istifadəyə verilməsi planlaşdırılır: "Biz bunu çox yüksək qiymətləndiririk. Bu, bizə verilmiş ilk belə böyük hədiyyədir".Azərbaycan Prezidenti, həmçinin işğaldan azad olunmuş torpaqların bərpasını bəz gücümüzə bərpə etdiyini deyib: "Biz Qarabağı hələlik öz gücümüzə bərpə edirik. Əlbəttə, qardaşlıq münasibəti bizim üçün çox qiymətli. Ona görə ki, ikinci Qarabağ müharibəsi başa çatandan dərhal sonra biz Şavkat Miromonoviçlə görüşəndə o belə bir təşəbbüs irəli sürdü və bu təklif minnətdarlıqla qəbul edildi. Bu məktəb praktiki baxımdan həm də bizim qardaşlığımızın rəmzi olacaq, yüzilliklər boyu Azərbaycan xalqının xatirində qalacaq",- deyən dövlətimizin başçısı ölkəmizin investisiya baxımından cəlbediciliyinin, sənaye potensialının artırılması, sosial məsələlərin həlli üzrə apardığı islahatları çox yüksək qiymətləndirib və dövlətimizin başçısı Prezident Şavkat Mirziyoyev ilə müxtəlif beynəlxalq tədbirlər çərçivəsində, o cümlədən Ba-

kıda dəfələrlə görüşdüklerini, fikir mübadiləsi apardıklarını xatırladaraq deyib: "Sənaye istehsalı, iş yerləri, xalqın sosial rifahı - bütün bu mövzular daim Prezidentin diqqət mərkəzindədir və Azərbaycanda biz də, əminəm ki, Özbəkistan sakinləri də bu istiqamətlərdə böyük nailiyyətlər, böyük tərəqqi görürlər. Biz buna şadıq. Biz dostlar kimi, qardaşlar kimi Sizin uğurlarınıza sevinirik. Əminik ki, qardaş özbək xalqının ardıcıl inkişafı davam edəcək".Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, biz də öz tərəfimizdən qarşılıqlı fəaliyyətimizi genişləndirmək üçün səy göstərəcəyik: "Biz bu gün çox mövzular barədə ətraflı söhbət etdik. Ən başlıcası odur ki, bütün tapşırıqların yerinə yetirilməsinə nəzarət edəcəyik".

**ŞAVKAT MİRZİYOEYEV:
"AZƏRBAYCAN BİZİM ÜÇÜN YAXIN
DOST VƏ ZAMANIN SINAĞINDAN
ÇIXMIŞ ETİBARLI STRATEJİ
TƏRƏFDAŞDIR"**

"Azərbaycan bizim üçün yaxın dost və zamanın sinağından çıxmış etibarlı strateji tərəfdaşdır. Ölkələrimizi ortaq din, mənəvi dəyərlər, oxşar ənənələr, dil və mədəniyyət birləşdirir ki, bu barədə bu gün biz məhdud tərkibdə keçirilən görüşdə çox ətraflı danışdıq". Bu barədə Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ilə geniş tərkibdə görüşdə çıxış edərkən bildirib. "Biz Azərbaycanın sanballı uğurlarına Özbəkistanda həmişə ürkədən sevinirik. Bu gün Sizin əldə etdiyiniz nailiyyətlər bütün dünyada tanınır. Mənim qardaşım, hörmətli İlham Heydər oğlu dahi atası Heydər Əliyevin işini davam etdirdi və Azərbaycan xalqının əzəli torpaqlarını geri qaytarmaqla tarixi ədaləti bərpə etdi. Bu gün Sizin rəhbərliyinizlə böyük quruculuq işləri aparılır. Bu torpaqlar bizim gözlərimiz qarşısında yənidən çiçəklənən diyara çevrilir. Biz bu nəticə işə öz töhfəmizi verməyə şad olarıq, bu barədə də məhdud tərkibdə keçirilən görüşdə danışdıq", - deyərək Özbəkistan Prezidenti

diqqətə çatdırıb.Azərbaycan Prezidenti ilə ikitərəfli münasibətlərin bütün məsələləri barədə çox açıq və səmimi söhbət etdiklərini vurğulayan Şavkat Mirziyoyev deyib: "Hətta hansı istiqamətlər üzrə real nəticə olması üçün nə etməli və necə etməli olmağımız barədə danışdıq. Əlbəttə, son illər biz etimada əsaslanan dialoqumuzu və praktiki əlaqələrimizi əhəmiyyətli dərəcədə fəallaşdırmışıq. Bu gün mühüm siyasi sənəd - Strateji tərəfdaşlığın genişləndirilməsi və hərtərəfli əməkdaşlığın artırılması haqqında Bəyannamə qəbul olunacaq".

**ÖZBƏKİSTAN PREZİDENTİ:
"BİZ AZƏRBAYCANIN MÜASİR
NƏQLİYYAT ŞƏBƏKƏSİNDƏN İSTİFADƏ
EDƏRƏK YÜK DAŞIMALARINI
ARTIRMAQ NİYYƏTİNDƏYİK"**

"Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşümüz ərəfəsində səmərəli biznesforum keçirilib, 1,5 milyard dollardan yuxarı həcmə investisiya sazişləri və ticarət müqavilələri paketi imzalanıb. Onların arasında neft-qaz, neft-kimya sahələrində, enerji, kənd təsəvvüatı, tikinti materialları istehsalı, şərabçılıq, yeyinti, toxuculuq məhsullarının və zərgerlik məmulatlarının istehsalı üzrə perspektiv layihələr mövcuddur",- deyən Özbəkistan Prezidenti onu da vurğulayıb ki, Ələt Azad İqtisadi Zonasının bazasında sonradan Avropa İttifaqı bazarlarına çıxmaqla layihələrin icrası üçün imkan var: "Həmçinin razılığa gəldik ki, layihələrin icrası üçün birgə investisiya fondu yaradılacaq, artıq növbəti ayda onların sürətli həlli üzrə proqram tədbirlərinin qəbul edilməsi üçün hökumətlərarası komissiya iclası təşkil olunacaq". Prezident Şavkat Mirziyoyev qeyd edib ki, nəqliyyat və kommunikasiya sahəsində əməkdaşlığımız strateji xarakter daşıyır: "Biz Azərbaycanın müasir nəqliyyat şəbəkəsindən, o cümlədən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolundan istifadə edərək, yük daşımalarını bundan sonra da artırmaq niyyətindəyik".

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Ermenistan cəmiyyətini düşündürməli olan SUALLAR

Ermenistan öz yanlış siyasəti, işğalçılıq meyilləri sayəsində indi bölgədə hamıdan geri qalıb və ölkə ictimaiyyətinin ümitsizlik girdabına düşməsi də bu mənada anlaşılmalıdır. İndi artıq erməni cəmiyyəti yaxşı düşünülməli və doğru qərar qəbul etməlidir ki, düşünyü vəziyyətdən çıxış yolu tapa bilsin. Bunun üçün isə, Ermenistanın niyə indi belə dəhşətli vəziyyətdə olduğu, bu vəziyyətə gətirib çıxaran səbəblərin nələr olduğu barədə suallara ermənilər artıq cavab tapmalıdır.

İllər boyu Ermenistanı idarə edən Qarabağ klanının hakimiyyəti bu ölkədə normal qarşılandı, separatçılıq, işğalçılıq siyasəti də dəstəkləndi. Həmin dövr ərzində Ermenistan ictimaiyyətində cəmiyyətin dəyişdirilməsinə can atılmasının aktiv əlamətləri görünmədi. Qarabağ klanının hakimiyyəti dövründə Robert Koçaryana da, Serj Sarkisyan da çox şeylər bağışlandı və ermənilər onların cinayətkar rejiminə göz yumdu, əməlləri də görməməzliyə vuruldu. Səbəb isə həmin rejimin Qarabağ ərazilərini işğal etməsi, həyasızcasına həmin əraziləri öz torpaqları elan etməsi, ikinci qondarma dövlət qurmaq cəhdləri idi və ermənilərin torpaq üçün olan iştahası sanki gözlerini tutmuşdu deyə bütün bu cinayətlər sanki görünmürdü.

Qarabağ klanının artıq arxayınlaşması da müşahidə olunurdu və bu arxayınlıq o həddə çatmışdı ki, Serj Sarkisyan səlahiyyət müddətinin, hakimiyyətinin uzanacağına qəti şəkildə inanırdı. Hətta o, dövlət əmlakını mənimsəməklə, qanunsuz yolla topladığı milyardlarının səhrili gücünə də bərk arxayın idi və elə hesab edirdi ki, bununla nəyə isə nail ola biləcək, lakin ona heç nə kömək etmədi. Ona elə gəlirdi ki, Qarabağın işğalında özünəməxsus roluna görə də ona hər şey bağışlanacaq və bunu o öz həyatının ən böyük şəhvi də hesab edə bilər. Beləki, bir müddət sonra erməni cəmiyyəti özünü aldandırmış hesab etməyə başladı və Serjin bu arxayınılığı ona baha başa gəldi. Ermenistan cəmiyyəti bu dəfə küçə nümayişləri ilə Qarabağ klanını hakimiyyətdən uzaqlaşdırdı ki, guya bununla ağ günə çıxacaq, amma qara gündə olmalarının əsl səbəbini, işğalçılıq siyasətini etiraf edərək, bundan imtina etmədiklərinə görə, qonşu dövlətlərlə münasibətlərdəki gərginliyi aradan qaldırmadıqlarına görə hələ də ümitsiz vəziyyətdədir.

Sözsüz ki, erməni cəmiyyəti məxməri inqilab dediyi küçə nümayişlərindən çox şeylər gözləyirdi və parlaq gələcək arzusunda idi. Ermənilər bu inqilabdan fərqli şeylər gözləyirdi və demokratik cəmiyyət quracaqları xəyallarını da gizlətmirdilər. Elə zənn edirdilər ki, sadəcə demokratiya deməklə onu əldə edəcəklər və Qərb də buna görə onları əllərində saxlayacaq, hər zaman da dəstəyini, maddi yardımını əsirgəməyəcək. Küçə nümayişçisi Nikol Paşinyan da onlara qızıldan dağlar vəd edir və ermənilərə hədsiz dərəcədə böyük, hətta sərhədsiz ümidlər verirdi. Amma belə olmadı. Əvvəla, Er-

menistan kimi bir işğalçı ölkə ilə demokratiya arasında hər zaman elə bir məsafə olub ki, bu məsafəni aradan qaldırmaq üçün küçələrdə belində çanta gəzərək qışqırmaq, yaxud quru vədlər kifayət etmz. Bu realılığı Qərb də gördü və şahidi oldu ki, Ermənistan da demokratiya da hər şey kimi qondarmadır. Digər tərəfdən, erməni xalqının illərdir ac olan qarnını demokratiya vədləri ilə doldurmağın mümkünsüzlüyünü elə erməni xalqı da, Paşinyanın özü də, üstəlik Qərb də gördü. Göründü ki, bu xalqın, bu ölkə vətəndaşlarının vəziyyətini az da olsa yaxşılaşdırmaq üçün yalançı vədlər heç nəyə yaramır.

Baş nazir postunu boş, əsassız vədlərlə ələ keçirən Nikol Paşinyanın kardinal dəyişikliklər barədə verdiyi sözlərin mənasız olduğunu başda elə onun özü olmaqla, bütün erməni cəmiyyəti qısa müddət ərzində anladı. Anladı ki, bunlar nəinki baş vermədi, heç mümkün olmasına ümid də yoxdur. Bu ümitsizlik nədən əmələ gəldi? Ümumiyyətlə, niyə belə oldu? Bu suallar indi erməni cəmiyyətini daha çox maraqlandırmalıdır. Ermenistan vətəndaşları bu zamana qədər olanları, verilən vədləri, yalançı iddiaları bir daha xatırlamalı düzgün nəticə çıxarmalıdır. Süni şəkildə yaradılan miflər ermənilərə nə verdi? Hani bəs dırnaqarası "cəsur" erməni silahlı qüvvələri, hansıki cəmi 44 gün ərzində diz çökdü? Bəs Sarkisyanların, Koçaryanların, ümumiyyətlə Qarabağ klanının aqibəti nə oldu? Özündən çox razı olan belə çantalı küçə nümayişçisi ən qısa zaman kəsiyində niyə aciz vəziyyətə düşdü və niyə təslim olması barədə kapitulyasiya sənədini imzaladı? Bunlar hələ də erməni cəmiyyətini ayıltmadımı? Görmədilərmə ki, kimlərsə oyunlarının qurbanı kimi hər zaman bəlalara düşər olurlar?

Uzun zaman erməni xalqına dırnaqarası "Böyük Ermenistan" qurulacağı vəd edilib və bu iddiaya görə, daha doğrusu bu mif səbəbindən həmin xalqın nələr çəkdiyi də tarix boyu özünü göstərmiş. Bölgədə sığınacaq alan, sonra da həmin torpaqların onlara məxsus olduğunu iddia edənlər daha sonra çox böyük xüyalara düşüblər. Bu xüyalara düşmələri də səbəbsiz olmayıb, çünki hər dövrün erməni manipulyatorları, avantüristləri öz maraqları naminə erməni xalqını oyunlarına alət ediblər. Yeni, illüziyalar yaradan erməni avantüristləri mənsub olduqları

xalqı bəlalarla üz-üzə qoyublar. Bu xalqın isə özünəməxsus olan xisləti, torpaqlarını genişləndirmək niyyəti onların alətlə çevrilməsinə gətirib çıxarıb. Ermənilər, daha doğrusu haylar tarixən köçəri olduqları üçün onların vətəni heç zaman olmayıb və həmin xalqın daim torpaq, vətən arzusu, yaxud yarıqları bəllidir, amma bu onlara haqq vermir ki, qonşu dövlətlərin, xalqların torpaqlarına iddialı olsunlar, həmin torpaqların onların özlərinə məxsus olduğunu desinlər. Məhz bu haqsızlıqları hər dəfə bəlalara bəlalara açır, görünür bu zamana qədər bundan dərs çıxara bilməyiblər. Ötən əsrin əvvəllərində Azərbaycan torpaqlarını işğal etmək, soyqırım, etnik təmizləmə siyasəti yürütmək niyyəti ilə qırğınlar törədən ermənilərin sonda hansı acılar yaşadıkları da bəllidir, ötən əsrin sonlarında bir də həmin niyyətə düşdükərinin, Qarabağ ərazisini işğal etdiklərinin bu dəfə müharibədə məğlubluq, itgilərə səbəb olduğu da. İstər ötən əsrin əvvəllərində, istərsə də sonunda məkrli niyyətlərinin ermənilərə verdiyi acılar, ağrılar yetərincə çoxdur və bütün bu acıların fonunda bir zərrə belə nə torpaq qazanıblar, nə də gün-güzəran. Əksinə, erməni xalqı hələ də səfalet içərisindədir və hər dəfə süni yaradılan miflərə, iddialar görə sonda rəzil duruma düşüblər. Bütün bu faktlar ermənilərin ağıllarını bəlalara toplamaları üçün yetmədimi?

Niyə belə oldu, nəyi səhv etdilər, sualı indi erməni xalqını düşündürən ən vacib sual olmalıdır. İşğalçılıq siyasəti, terrorçuluq, separatçılıq sonda onlara nə verdi? Bu siyasət onları bölgədə marginallaşmış hala saldı, bəynəlxalq layihədən məhrum etdi, küncə qısılmış hala düşürdü, həmin ölkə vətəndaşlarını aclıq və səfalet içərisində inlətdi və hələ də inlədir. Nikol Paşinyanın daxili auditoriyaya hesablanan vədlərinə inanmayan, ümidini itirən ermənilərin kütləvi şəkildə ölkələrini tərk etmələri təsadüfi ola bilərmə? Ola bilməz, ona görə ki, bu hal kütləvi xarakter alıb və yaxın zamanda Ermenistan da kiminsə yaşamaq istəməsi, qalib-qalmayacağı da hələ sual altındadır. Ümumiyyətlə, Ermenistan cəmiyyətini düşündürməli olan çox sayda suallar var ki, onlara doğru cavab tapılmazsa, artıq səhv addım atılırsa, doğru olmayan yol seçilsə həmin ölkədə növbəti fəlakətlərə yol açılmış olacaq.

İnam Hacıyev

Laçın şəhərinə daxil olmadan yeni avtomobil yolunun asfaltlanmasına başlanılıb

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası istiqamətində əsas prioritetlərdən biri yol infrastrukturunun bərpasıdır. SİA-nın verdiyi məlumata görə, bu çərçivədə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları ərazisində dövlətimizin başçısının tapşırığı ilə icra olunan yol infrastrukturuna layihələrindən biri də Laçın şəhərinə daxil olmadan yeni avtomobil yolunun tikintisidir. Artıq yolun asfaltlanmasına başlanılıb.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları ərazisində bütün avtomobil yolları iri yaşayış məntəqələrindən kənar yaşayış məntəqələrinə qədər layihələndirilir. Bu isə həmin yaşayış məntəqələrində yaşayacaq əhəlinin, həm də yoldan istifadə edəcək vətəndaşların rahatlığı baxımından önəmlidir.

Laçın şəhərinə daxil olmadan yeni avtomobil yolunun inşası da məhz bunlar nəzərə alınaraq aparılır. Yeni avtomobil yolunun uzunluğu 32 km təşkil edir. Yoxuşlarda 3, digər hissələrdə 2 hərəkət zolaqlı olacaq yolun layihə üzrə hərəkət hissəsinin eni 7-10.5 metr, torpaq yatağının eni 12-15 metr, çiyin hissələrin eni isə 2x2.5 (5 m) metr təşkil edir.

Hazırda yolboyu genişmiqyaslı tikinti işləri aparılır. Layihəyə uyğun olaraq torpaq yatağının tikintisi, suni qurğuların inşası işləri görülür. "İnşaat Norma və Standartları"na uyğun olaraq yararsız qrun, həmçinin torpaq yatağının genişləndirilməsi üçün bitki qatının qazılaraq çıxarılması işləri görülür, xüsusi texnikalardan istifadə olunmaqla yolun genişləndirilərək profile salınması, yeni torpaq yatağının və yol əsasının inşası həyata keçirilir. Yol əsası hazır olan hissədə yeni asfalt-beton örtüyünün döşənməsinə də start verilib.

Çətin relyefə malik olan ərazidən keçən yol boyunca layihəyə uyğun suların ötürülməsini təmin etmək məqsədilə dairəvi borular və müxtəlif süni qurğuların tikintisi də icra olunur. Bu çərçivədə yolun 22-ci km-də inşa edilən və uzunluğu 149.5 metr, eni 13.5 metr olan 4 aşırımlı körpüdə hazırda tikinti işləri son mərhələ üzrə icra olunur. Yeni avtomobil yolunun inşası tərtib olunmuş qrafikə uyğun və texnoloji ardıcılığa riayət olunmaqla AAYDA-nın rəhbərliyinin nəzarəti altında həyata keçirilir. Tikinti işlərinin cari il ərzində yekunlaşdırılması üçün əraziyə lazımı sayda qüvvə cəlb olunub. BÜTÜN YOLLAR QARABAĞA APARIR...

Dövlət büdcəsinə dəyişikliklər qəbul edilib

Milli Məclisin dünənki növbədənkənar plenar iclasında "Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında" qanuna dəyişikliklər müzakirəyə çıxarılıb. SİA-nın məlumatına görə, dəyişikliyə əsasən Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsinin gəlir və xərcləri 8 faizdən çox artırılır. 2022-ci il üzrə yenidən baxılmış dövlət büdcəsinin gəlirləri 29197,8 milyon manat proqnozlaşdırılır ki, bu da təsdiq olunmuş göstəriciyə nisbətən 2381,8 milyon manat və ya 8,9 faiz çoxdur.

Belə ki, Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsinin gəlirləri 29 197 800,0 min manat, xərcləri 32 303 800,0 min manat (o cümlədən, mərkəzləşdirilmiş gəlirləri 28 167 624,0 min manat, yerli gəlirləri 1 030 176,0 min manat, mərkəzləşdirilmiş xərcləri 31 233 684,0 min manat, yerli xərcləri 1 070 116,0 min manat) məbləğində təsdiq edilir. Müzakirələrdən sonra dəyişikliklər səsverməyə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

“Gələcəyimiz naminə narkomaniyaya yox deyək!” adlı qol güləşi idman növü üzrə açıq turnir keçirilib

dentinin müşaviri Cəsarət Əhmədov, YAP Nizami rayon təşkilatının sədri Ramil Vəlibəyov, Texnika və Texnologiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzinin direktoru Mahir Namazov və başqaları bildirdilər ki, gənclər arasında narkomaniyaya qarşı mübarizə ilə bağlı təbliğat işinin daha da gücləndirilməsi, maarifləndirmə tədbirlərinin sistemli və əlaqəli şəkildə həyata keçirilməsi məqsədilə YAP Mərkəzi Aparatı, “Azərbaycan Televiziya-sı və Radio Verilişləri” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti, Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən işçi qrupu arasında 2022-ci ilə dair birgə Tədbirlər Planı imzalanıb. Tədbirlər Planı çərçivəsində narkomanlıqla mübarizə sahəsində maarifləndirmə işinin aparılması məqsədilə təlimçilərin hazırlanması, bu istiqamətdə deyirmi masaların, fləşmobların, idman yarışlarının, mədəni-kütləvi

İyunun 22-də Yeni Azərbaycan Partiyası Mərkəzi Aparatının, Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən işçi qrupunun və "Azərbaycan Televiziya-sı və Radio Verilişləri" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin 2022-ci ilə dair imzalanmış birgə Tədbirlər Planına uyğun olaraq YAP Nizami rayon təşkilatının və Azərbaycan Qol Güləşi Federasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə Texnika və Texnologiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində "Gələcəyimiz naminə narkomaniyaya yox deyək!" adlı qol güləşi idman növü üzrə açıq turnir keçirilib.

tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur. Əsas məqsəd cəmiyyətimizdə, xüsusilə də gənclərdə zərərli verdilərin qarşısını almaqdan ibarətdir.

Çıxışlardan sonra turnirə start verilib. Turnirdə 5 çəki dərəcəsi üzrə 150 idmançı mübarizə aparıb.

Gərgin mübarizə şəraitində keçən turnirdə qaliblərə pul mükafatları, diplomlar, medallar və "İron-Maxx - Azərbaycan" şirkətinin hədiyyələri təqdim edilib.

Tədbir iştirakçıları öncə Mərkəzin 44 günlük Vətən müharibəsində şəhid olmuş məzunlarının xatirəsinin əbədiləşdirilməsi üçün yaradılmış guşəni ziyarət ediblər.

Turnirin açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib, ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canından keçmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Sonra mərasimdə çıxış edən

YAP Mərkəzi Aparatının Siyasi təhlil, maarifləndirmə və seçkilərlə əlaqədar iş şöbəsinin müdiri Rufiz Qonaqov, Gender siyasəti və gənclərlə iş şöbəsinin müdiri müavini Zəkiyyə Musayeva, Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının işçi qrupu

nun rəhbərinin müavini Tanrıverdi Aydınov, "Azərbaycan Televiziya-sı və Radio Verilişləri" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Beynəlxalq əlaqələr departamentinin rəis müavini Elnur Orucov, Nizami RİH başçısı Aparatının ictimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri müavini, Narkomanlığa qarşı mübarizə üzrə Nizami rayon komissiyasının məsul katibi Bəhman Hüseynov, Nizami Rayon Polis

İdarəsinin Narkotiklərlə mübarizə bölməsinin rəisi Elvin Əliyev, Azərbaycan Qol Güləşi Federasiyasının prezidenti, Dünya Armrestling Federasiyası prezidi

İdman tariximizdə daha bir möhtəşəm QƏLƏBƏ!

İlham Əliyev: "Qələbələr xalqımıza yaraşır, həm döyüş meydanında, həm idman arenalarında"

də belə bir qələbə olmamışdır. Ona görə bu qələbənin çox böyük mənası var və əminəm ki, digər idman növləri üçün bu, çox gözəl nümunədir".

AZƏRBAYCAN AVROPANIN İDMAN MƏRKƏZLƏRİNDƏN BİRİNƏ ÇEVİRİLİB

Dövlətimizin başçısı, Milli Olimpiya Komitəsinin Prezidenti Cənab İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində bu gün idmanımız özünün yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Ölkə müstəqillik əldə etdikdən sonra bütün olimpiya oyunlarında bu idman növü üzrə medallar qazanılıb. Bir neçə ay bundan əvvəl Bolqarıstanda keçirilmiş Avropa çempionatında

Azərbaycan beynəlxalq idman arenasında artıq özünə layiqli yer tutan Azərbaycan dünyada idman ölkəsi kimi tanınıb. Beynəlxalq yarışlarda iştirakı, eləcə də beynəlxalq yarışlara ev sahibliyi etməsi ilə bu imicə sahib olub. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi və iqtisadi kursunu uğurla davam etdirən, ideyalarını gerçəkləşdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin siyasətinin məntiqi nəticəsi olaraq ölkənin bütün sahələrində, eləcə də idman sahəsində böyük nailiyyətlər əldə olunub.

Dünyada ən sürətli templərlə inkişaf edən ölkəyə çevrilən Azərbaycanda yüzlərlə beynəlxalq yarışlar keçirilib. Dünyanın idman ictimaiyyətinin diqqətini çəkən Azərbaycanda ən irimiqyaslı yarışlar yüksək səviyyədə təşkil olunur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu sahəyə diqqətlə yanaşması, idmançıların qayğı və problemləri ilə yaxından maraqlanması ölkədə idmanın kütləviləşməsinə, gənc nəslin bu sahəyə sürətli axınına şərait yaradıb. Azərbaycanın idman sahəsində qazandığı nailiyyətlər, dünya və Avropa çempionatlarında idmançılarımızın qazandığı medallar və mükafatlar ölkəmizin beynəlxalq idman təşkilatlarında da mövqeyinin xeyli güclənməsinə səbəb olub və Azərbaycanı dünyaya əsl idman ölkəsi kimi tanıdıb. Bütün bu və ya digər uğurlar və nailiyyətlərlə yanaşı, Azərbaycan idmançıları Slovakiyada keçirilmiş minifutbol üzrə Avropa çempionatının qalibi olublar. Bu qələbə ölkəmizin idmanının tarixində ilk dəfədir ki, Azərbaycan komanda idman növündə Avropa çempionu olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev minifutbol üzrə Avropa çempionatının qalibi olan milli komandamızın üzvlərini qəbul edərkən çıxışında bildirdiyi kimi, Azərbaycanda idmanın inkişafı ilə bağlı çox işlər görüldü, ancaq bu günə qədər komanda idman növündə biz böyük uğurlara nail ola bilməmişik: "Düzdür, bizim şahmatçılarımız iki dəfə Avropa çempionu olmuşlar, amma şahmat fərdi idman növüdür, sadəcə olaraq, komanda şəklində çıxış etmiş şahmatçılarımız bu böyük nailiyyəti əldə etmişlər. Ancaq oyun idman növlərin-

gənc güləşçilərimizin ölkəmizi ləyaqətlə təmsil edərək böyük uğura imza atdılar. Belə ki, bu yarışda idmançılarımız 16 medal qazandılar ki, onlardan 7-si qızıl medal idi. Bu da Azərbaycan güləşi tarixində rekord nəticə kimi tarixiləşdi. İdman tarixinin yaxın dövrünə nəzər salsaq görürük ki, dünyanın ən mötəbər idman tədbirlərindən olan Olimpiya Oyunlarında Azərbaycan idmançıları bir möhtəşəm qələbələr qazanıblar. Olimpiya Oyunlarında Azərbaycan komandasının əldə etdiyi nəticələrə nəzər salsaq, çox böyük uğurların əldə edildiyinin şahidi olarıq. "Atlanta-1996"da 1, "Sidney-2000"də 3, "Afina-2004"də 5, "Pekin-2008"də 7, "London-2012"də 10 medal qazanan Azərbaycan komandası "Rio-2016" Yay Olimpiya Oyunlarında tarixi qələbəyə imza ataraq, 18 medal əldə etdi. İdmançılarımızın olimpiadalarda, beynəlxalq səviyyəli mötəbər yarışlarda qazandıqları uğurlar sayəsində Azərbaycan dünyada idman ölkəsi kimi tanınıb. Son illərin idman nailiyyətlərinə nəzər yetirdikdə bir daha şahidi oluruq ki, Azərbaycan bütün beynəlxalq yarışlarda ən yüksək pillələrdə özünü təsdiq edib. Başqa sözlə, idmanın inkişaf etdirilməsi istiqamətində görülən genişmiqyaslı işlər nəticəsində Azərbaycan Avropanın idman mərkəzlərindən birinə çevrilib. Azərbaycan idmançıları bir mötəbər beynəlxalq yarışlarda, olimpiadalarda çıxışları da getdikcə daha uğurlu olur. Birinci Avropa Oyunlarında Azərbaycan idmançıları 21 qızıl, 15 gümüş və 20 bürünc medal qazanmağa müvəffəq oldular. IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında isə idmançılarımız 75 qızıl, 50 gümüş, 37 bürünc medal qazanaraq komanda hesabında birinci oldular. İdman sahəsində gerçəkləşdirilən dövlət siyasətinin nəticəsi olaraq, idmançılarımızın sorğu mötəbər yarışlardan qalib kimi əşidilir. Minskə keçirilən ikinci Avropa Oyunlarında Azərbaycan millisinin 10-cu yerdə qərarlaşması idmanımızın növbəti uğuru oldu. 82 idmançı ilə təmsil olunan Azərbaycan millisi 28 medal qazanaraq, komanda hesabında 50 ölkə arasında 10-cu yerdə qərarlaşdı. Komandamız Oyunları 5 qızıl, 10 gümüş, 13 bürünc medalla başa vurdu. Bütün bunlar Azərbaycanda idmana dövlət qayğısının müsbət nəticələrini və idmanın inkişaf səviyyəsini əyani göstərir.

"ƏGƏR İRADƏ VƏ PEŞƏKARLIQ VARSA, VƏTƏN SEVGİSİ VARSA, HƏTTA BƏZİLƏRİ ÜÇÜN ƏLÇATMAZ OLAN NAILİYYƏTLƏRİ ƏLDƏ ETMƏK OLAR"

Əlbəttə ki, bunlar fərdi şəkildə qazanılan uğurlar idi. "Düzdür, bu tarixi uğuru təkrarlamaq heç kim üçün asan olmayacaq, amma hər halda biz çalışmalıyıq ki, təkəcə fərdi idman növlərində deyil, eyni zamanda, komanda idman növlərində də Azərbaycan idmançıları beynəlxalq yarışlarda yüksək nəticələr göstərsinlər", - deyərək bildirdi: "Bildiyiniz kimi, fərdi idman növlərində isə bizim çox böyük uğurlarımız var, Olimpiya, dünya, Avropa çempionlarımızın sayı çoxdur və əminəm ki, artacaq. Beləliklə, komanda idman növlərinin inkişafı imkan verəcək ki, idmanın inkişafı hərtərəfli olsun".

Minifutbol üzrə Azərbaycan komandası ikinci dəfə idi ki, Avropa çempionatında iştirak edirdi və çempion tituluna layiq görüldü. Avropanın ən güclü komandaları orada təmsil olunsada Azərbaycan komandası qalib adını tarixə yazdırdı. "Hər dəfə beynəlxalq yarışlarda idmançılarımız qələbə qazananda əminəm ki, hər bir vətənpərvər insan qürur hissi keçirir, hər dəfə bayrağımız qaldırılanda hər birimiz sevinirik. Qələbələr xalqımıza yaraşır, həm döyüş meydanında, həm idman arenalarında. Əminəm ki, Azərbaycan idmançıları bundan sonra da beynəlxalq yarışlarda Vətənimizi ləyaqətlə təmsil edəcəklər", - deyərək

dövlət başçısı diqqətə çatdırıb.

Vurğulamaq yerinə düşər ki, ölkəmizdə idmançıları hərtərəfli qayğı ilə əhatə olunur ki, bu da beynəlxalq yarışlarda daha böyük uğurlar əldə etməyə imkan yaradır. Mövcud idman obyektləri yenidən qurulur, eyni zamanda yeniləri inşa edilir. Bu da gəncləri idmana olan marağını daha da artırır və mövcud şərait onları daha da ruhlandırır. Azərbaycan Prezidenti çıxışında bildirib ki, dövlət tərəfindən bütün şərait yaradılıb və idmanın inkişafı ilə bağlı heç bir maneə yoxdur, əksinə dövlət dəstəyi daim göstərilir: "Ancaq minifutbol idman növünə gəldikdə, bizim üçün bu, nisbətən yeni idman növü olduğuna görə bu sahədəki nailiyyətləri siz özünüz qazanmısınız. Mən deyər bilmərəm ki, minifutbolçular üçün hansısa xüsusi şərait yaradılmışdır, yaxud da ki, xaricdən tanınmış mütəxəssislər, məşqçilər, legionerlər dəvət edilmişdir, yox, bunların heç biri olmayıb. Ona görə sizin qələbənin çox böyük qiymətlə layiqdir. Bu qələbəni siz özünüz qazanmısınız, əlbəttə ki, federasiya və idman mütəxəssisləri, məşqçilər və oyunçular, idmançılar, - komanda deyəndə mən bunu nəzərdə tutaram, - siz bu qələbəni halal zəhmətinizlə qazanmısınız".

Azərbaycan idmançıları bir daha dünyaya öz gücünü, bacarığını göstərdi. "Siz öz qələbəninizlə göstərsiniz ki, əgər iradə və peşəkarlıq varsa, Vətən sevgisi varsa hətta bəziləri üçün əlçatmaz olan nailiyyətləri əldə etmək olar", - deyərək Prezident bildirdi.

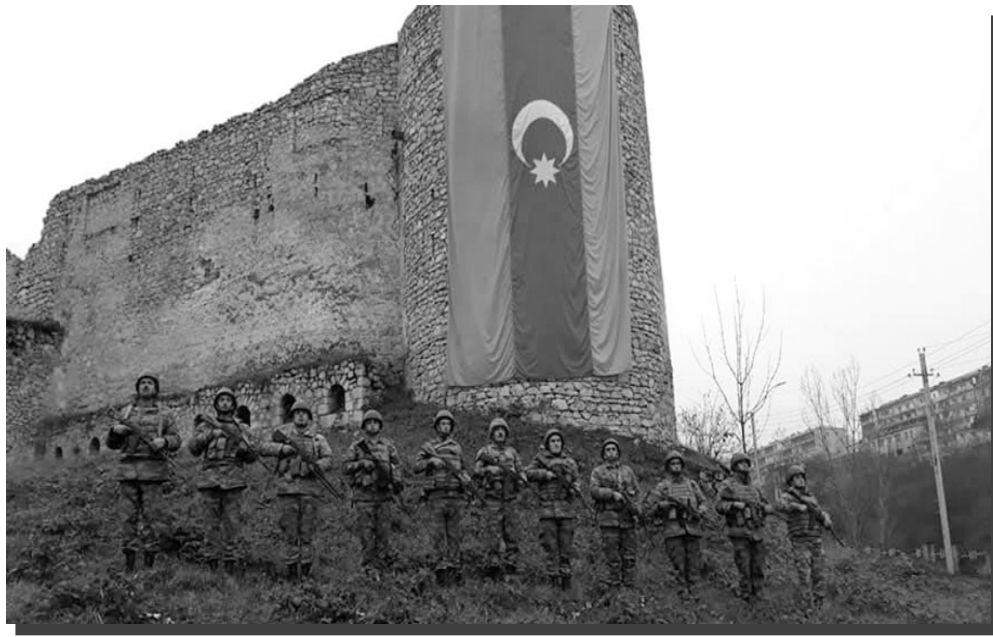
Nəzakət ƏLƏDDİNGİZİ

30 ilə yaxın öz ata-baba yurdundan uzaq düşən, əzəli torpaqlarımızın həsrəti ilə yaşayan insanlar artıq vətən torpağının ətrini duyurlar. 44 günlük Vətən müharibəsi bu insanların acı talelərinə bir sevgi, əbədi bir dünya bəxş etdi. Vaxtilə qovhaqovla el-obalarından qaçqın düşənlərin ruzigarlarına salınan naxış bu gün öz rəngini dəyişib. Viran qalmış yurd yerlərinə artıq sahibdirlər. Aylarını, illərini bir gün yenidən doğma yurdlarımıza qaydıcağıq ümidi ilə yaşayan doğmalarımız bu gün Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev rəhbərliyi işğaldan azad olunan torpaqlarımıza qovuşublar. Bundan gözəl nə ola bilər?!

Bu tarixi bölgədə vaxtilə orta əsrlərdə tikilmiş türbələr, məscidlər xalqın inam, etiqad yerinə çevrilib. Qarabağdakı türbə və məscidlər, Şuşa şəhərindəki məscid kompleksləri tarixi məkanlar olmaqla orta əsrlər fikir tariximizin daha dərinəndən araşdırılması baxımından mükəmməl abidələr hesab olunur.

Əlbəttə ki, 30 il erməni işğalında qalan ərazilərimizdə erməni vandalların törətdikləri vəhşiliklərin nəticəsində yurd yerləri dağıdılmış, viran qoyulmuşdur. Əqli mülkiyyətimize, maddi mədəniyyət abidələrimizə böyük ziyan dəymişdir. Bunu dünyanın istənilən bir ölkəsindən gələn və Qarabağa səfər edən dinindən, irqindən asılı olmayaraq, insanlar görmüş oldu. Bu gün də işğaldan azad olunan ərazilərimizə edilən səfərlər zamanı hər qarışda rast olunan vandallığa insanlar qəzəb və nifrəti ifadə edirlər.

Qarabağ, eyni zamanda, onun ətrafında yerləşən Azərbaycan ərazilərində Birinci və İkinci Qarabağ müharibələri zamanı qismən və ya tamamilə dağıdılmış, talan edilmiş və ya hər hansı bir şəkildə zərər çəkmiş tarix-memarlıq abidələrimiz əlbəttə ki, tədricən

bəpə və təmir olunur və olunacaqdır. Birinci Qarabağ müharibəsində ermənilər azərbaycanlıların geri dönməməsi üçün evləri yandırmışdılar. Ermənilər təkcə Şuşadan olan üç azərbaycanlı musiqiçi və şairin tarixi büstlərini də söküb satmışdır. Hələ 2005-ci ildə Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatının araşdırma missiyası Füzuli şəhərinə səyahət etdikləri zaman şəhərin xarabalıq olduğunu bildirmişdilər.

Məlumdur ki, İslam Konfransı Təşkilatının qətnaməsində üzv dövlətlərin "işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərində arxeoloji, mədəni və dini abidələrin (İslam abidələri də daxil olmaqla) talan və məhv edilməsindən" narahat olduqları bildirilmişdir. Azərbaycan ərazisində etnik təmizləmə məqsədi ilə Azərbaycan məscidlərinin və digər İslam ziyarətgahlarının tamamilə və vəhşicəsinə məhv edilməsinin insanlığa qarşı cinayət olduğu bir daha təsdiqlənmişdir. Qətnamədə Ermənistan Respublikasının işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərində Ermənistanın İslam irsinə təcavüzü nəticəsində, o cümlədən nadir qədim əsərlərin və İslam sivilizasiyasının, tarix və memarlıq abidələrinin, məscidlər, türbələr, məzarlar, arxeoloji qazıntılar, muzeylər, kitabxanalar, rəsm sərgi salonları və hökumət teatrları və konservatoriyalar, çoxlu miqdarda qiymətli xəzinələrin və milyonlarla kitabın və tarixi əlyazmanın məhv edilməsi və qaçaqmalçılıq yolu ilə ölkədən çıxarılması işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərində İslam irsini tamamilə məhv etmək cəhdi kimi tanınmış və Azərbaycanın özünə vurulan ziyanı görə adekvat təzminat almaq hüququ təsdiqlənmişdir. Burada həmçinin, Ermənistan Respublikasının bu cür əməllərə görə təzminat ödəmək məsuliyyəti olduğu qeyd edilmişdir.

İşğal dövründə məscidlər, kitabxanalar, tarixi abidələr də daxil olmaqla Azərbaycan irsinə daxil olan abidələrin ermənilər tərəfindən dağıdılmışdır. Şuşa qəbiristanlıqları və mövcud olmuş 67 məsciddən 65-i məhv edilmişdir.

Qədim tarixə malik onlarla memarlıq və incəsənət abidələri dağıdılıb, təhqir edilib və yaxud tarixi saxtalaşdırılıb. İlk yaşayış məskəni kimi eramızdan əvvəl I minillikdə yaranan Ağdam şəhərində bəzi tarixi abidələrin tarixi eradan əvvələ gedib çıxır.

Üçüncü qədim abidələrin çoxu eneolit dövrünə aiddir. Bundan başqa, Ağdamda 14-cü əsrə aid bir sıra türbələr mövcuddur. 10-dan çox kənddə isə alban tarixini əks etdirən abidələr var. Tarixi mənbələrə istinadən deyə bilərik ki, 1868-70-ci illərdə iki minarəli və iki mərtəbəli Ağdam Cümə məscidi, XVIII əsrə aid Pənah xanın imarəti, Şahbulaq kəndində XVIII əsrə aid iqamətgah, Karvansara və bürc qalaları tarixin Ağdama bəxş etdiyi memarlıq abidələridir. Hesablamalara görə, Ağdamın tarix və mədəniyyətinə 4 milyard dollardan çox ziyan dəyib. Bu məbləğin artacağı istisna edilmir.

DAĞIDILAN MONASTRLAR

Ağdam rayonu ərazisindəki Qutlu Musa türbəsi baxımsızlıqdan qəzalılı vəziyyətə

düşmüş, türbənin fasadlarını bəzəyən unikal divar rəsmləri boyanaraq məhv edilmiş, interyerindəki oyma naxışlı daş plitələri isə dağıdılmışdır. Şuşa şəhərinin tarixi mərkəzində yerləşən abidələr şəhərin 90-cı illərdə ermənilər tərəfindən bombardman edilməsi zamanı ciddi zədə almışdır. 1992-ci ildə şəhərin ermənilər tərəfindən işğal edilməsindən sonra burda olan İslam memarlıq nümunələrinin hamısı tamamilə və ya qismən dağıdılmışdır.

XIII əsrə aid Gəncəsər monastırı 1990-cı illərdə erməni silahlı birləşmələri tərəfindən məşvərət yeri və silah anbarı kimi istifadə edilmiş və monastırın fasadına qismən zərər dəymişdir. 2011-ci ildən etibarən monastırın fasadlarının memarlığına müdaxilə edilmiş, kompleksi əhatə edən qala divarları müasir daşlarla üzənmişdir. 1992-ci ildə Laçın rayonunun işğal edilməsi ilə ermənilərin nəzarəti altına keçən Sisərnəvəng monastırı 1999-2000-ci illərdə əsaslı təmir edilmiş, bu zaman abidənin dam örtüyü, fasadları və interyerinə ciddi dəyişikliklər edilmişdir. 2020-ci il atəşkəs bəyanatına əsasən Laçın rayonu ərazisini tərk edən ermənilərin monastırın həyətinə yerləşən VI-IX əsrlər və sonrakı dövrlərə aid bədii təsvirli daşlar və xaç daşları aparmalarını əks etdirən fotolar sosial mediada yayımlanmışdır.

YEGANƏ QƏDİM YAŞAYIŞ YERİ ÜZƏRLİKTƏPƏ

Dünya əhəmiyyətli tarix-memarlıq abidələri arasında ən çox ziyan çəkəni e.ə. II minilliyin sonlarına aid olan və Orta Tunc dövrü insanların yaşayış izlərini daşıyan Üzərliktəpə arxeoloji abidəsidir. 1993-cü ildən ermənilərin işğalı altında olan abidə ərazisi işğal dövründə mütəmadi olaraq hər il ermənilər tərəfindən yandırılmışdır. Mil düzünün arxeoloji cəhətdən tədqiq olunmuş yeganə qədim yaşayış yeri Üzərliktəpədir. Bu abidə Ağdam şəhərindən şərqdə, coğrafi cəhətdən əlverişli mövqedə yerləşir. 1954-cü ildə Üzərliktəpədə arxeoloji qazıntı işləri aparılıb. Qazıntılar nəticəsində məlum olub ki, hazırda yüksəkliyi 6-7 m. olan Üzərliktəpə təxminən eradan əvvəl II minilliyin sonunda cəmi 3,5 m hündürlüyündə olmuşdur. Həmin dövrdə Üzərliktəpənin üstündə yerli sakinlər yaşayış məskəni salmışdılar.

Mənbələrdən məlumdur ki, 1965-ci il qazıntıları zamanı Üzərliktəpədən "hərəkət edən ocaq", yeni gildən düzəldilmiş və bir yerdən başqa yerə aparılması mümkün olan manqalvarı kürecik də tapılmışdır. Buradan aşkar edilmiş maddi mədəniyyət qalıqları içərisində gil qablar xüsusilə çoxluq təşkil edir. Üzərliktəpədən aşkar edilmiş daha bir tapıntı elmi baxımdan son dərəcə maraqlı olub, sakinlərin dini ideologiyasını öyrənmək üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bu tapıntı qadın bütüdür. Üst təbəqədə daşdan düzəldilmiş ocağın içərisindən tapılmış büt, yerli əhali arasında bütperəstliyin yayıldığını sübut edir. Ümumiyyətlə, Azərbaycan ərazisində hələ Eneolit dövründə müşahidə edilən bu dini təsəvvür sonralar inkişaf edərək antik dövrdə bir növ hökmran rol oynamışdır. Bu dövrdə qadın bütləri çoxluq təşkil edir ki, bu da ananın nəsilatırma rəmzi və ya ona həyatın başlanğıcı kimi baxılması ideyasından irəli gəlmişdir. Arxeoloqlar müəyyən etmişlər ki, Üzərliktəpədə yaşayış eradan əvvəl I minilliyin sonunda kəsilmişdir.

Tariximizin daş yaddaşı olan bu və ya digər abidələrimiz erməni təcavüzkarlığı nəticəsində dağıdılıb, təhqir ediləndə, Azərbaycan öz milli irsinə sahibi olduğunu Zəfəri ilə dünyaya bəyan etdi. Yaxın gələcəkdə bütün tarixi abidələrimiz öz görkəmini alacaqdır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Əlcəzair mətbuatı: "Zəngəzur dəhlizi böyük əhəmiyyətə malikdir"

Əlcəzairin "Afrikeconomy" nəşrində və "Əl Hərir" portalında Azərbaycanın bu ölkədəki müvəqqəti işlər vəkili Rəfai Ağirovun "Zəngəzur dəhlizinin açılması Cənubi Qafqazda sülhün vacib elementidir" sərlövhəli məqaləsi dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə İkinci Qarabağ müharibəsində Qələbədən sonra Azərbaycanın Cənubi Qafqaz regionunda dayanıqlı sülhə nail olmaq təşəbbüslərindən bəhs olunur. Müəllif qeyd edib ki, Ermənistanla bu istiqamətdə danışıqları davam etdirən ölkəmizin rəhbərliyi regional inkişaf və əməkdaşlıq üçün yaran-

Məqalədə diqqətə çatdırılıb ki, rəsmi Bakı, həmçinin qarşı tərəfi 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanmış sənədin şərtlərinə əməl etməyə, Zəngəzur dəhlizini açmağa çağırıb. Lakin Ermənistan həmin sənədin şərtlərini pozmaqda davam edir. Halbuki, Azərbaycan ərazisindəki Laçın dəhlizindən istifadə edən ermənilər, eyni zamanda, həmin dəhlizi də açmalı, Naxçıvanla quru nəqliyyat əlaqələri bərpa edilməlidir. Zəngəzur dəhlizinin açılması regional və beynəlxalq kommunikasiyaların təmin edilməsi baxımından da böyük əhəmiyyətə malikdir. Bu, həm də regionda davamlı sülhün və təhlükəsizliyin bərqərar olması kontekstində mühüm addım olacaqdır.

OPEC+ neft hasilatını artırsa və Rusiyanın təşkilatda iştirakını dayandırsa belə, neft qiymətləri yüksək olaraq qalacaq. Bu qənaətdə xarici ekspertlər araşdırmalardan sonra gəliblər. Adətən bazar-da tələb təklifi üstələyəndə ucuzlaşma baş verir, amma indiki dünyanın neft bazarı barədə bunları demək, bu aksiomanı aid etmək mümkün deyil. Neft məhsullarının istehlakı azalmır və tədarükdə yaranan fasilələri yaxın gələcəkdə aradan qaldırmaq mümkün olmayacaq. Buna baxmayaraq təklif getdikcə artır.

Neftin qiyməti tədricən yüksəlir. Martın 7-də Qərbi Texas nefti (WTI) müvəqqəti olaraq bir barelə görə 130,5 dollara, Brent nefti isə 139,13 dollara qalxaraq 2008-ci ilin iyulundan bəri ən yüksək göstərici ilə hamını təəccübləndirdi. Martın 16-da Brent 96,93 dollara, aprelin 11-də WTI 92,93 dollara qədər ucuzlaşsa da, iyunun əvvəlində hər ikisi 120 dollara qalxıb.

Neft bazarındakı son vəziyyəti təhlil etsək, aprel ayında azalma və artım üçün oynayan müxtəlif amillərin təsiri altında qiymətlər xeyli

Neft bazarında tələb, təklif və qiymətlər: Uyğunsuzluğun səbəbi nədir?

yüksəlişi fonunda WTI 4,1%, Brent isə 3,8% bahalaşmış.

Mayın 17-də neftin qiyməti ona görə ucuzlaşıb ki, Aİ Xarici İşlər Nazirləri Şurasının bir gün əvvəl keçirilən iclasında Macarıstana görə Rusiya neftinin idxalına qadağa qoyulması ilə bağlı razılığa gəlmək mümkün olmayıb. Bayden administrasiyasının Venesuelaya qarşı sanksiyaların bir hissəsini yumşaldacağına dair xəbərlər də öz təsirini göstərmiş.

Mayın 26-da Aİ prezidenti Şarl Mişel Rusiya neftinin idxalına qadağa məsələsinin Aİ-nin mayın 30-31-də keçirilməsi planlaşdırılan sammitində həll oluna biləcəyini söylədikdən sonra WTI 3,4%, Brent isə 3,0% bahalaşmış.

Mayın 30-da Aİ Macarıstana və bəzi digər ölkələrə boru kəməri tədarükünü istisna olmaqla, Rusiya neftinin idxalının təxminən 90%-ni dayandırmağa razılaşıb və mayın 31-də WTI 119,98 dollara, Brent nefti isə 125,28 dollara yüksəlmiş.

Daha sonra qiymətlər Rusiyanın OPEC+-da iştirakının dayandırılması ilə bağlı söhbətlər və OPEK-in Rusiya neftinin tədarükünün azalmasını kompensasiya etmək üçün əlavə hasilatı artırmağı nəzərdən keçirdiyi barədə xəbərlər səbəbindən ucuzlaşıb.

Iyunun əvvəlində neft alışları bir qədər fəallaşmağa başlayıb. Bu bir neçə faktorla bağlıdır. Çində pandemiya səbəbindən qapanmalara gediləcəyi barədə deyilənlərdən sonra neft tələbatının azalacağı ilə bağlı narahatlıqlar artmağa başladı. Lakin məhdudiyyətlər iyunun 1-də qaldırıldı və bu, qiymətlərdə tərzəlamalara səbəb oldu.

ABŞ-da yüksək inflyasiya və sərt monetar siyasət səbəbindən iqtisadiyyatın və neftə tələbatın pisləşəcəyi ilə bağlı qorxulu xəbər yayılırdı. Lakin qiymətlər rekordları qırmağa davam etsə də, benzinə tələb güclü olaraq qalır. Yay səyahət mövsümü yaxınlaşdıqca tələbatın daha da artacağı gözlənilir. Aİ Rusiya neftinə embarqo tətbiq etmək qərarına gəlib və Rusiyadan idxalın daha da azalması gözlənilir ki, bu da "qara qızıl"ın tədarükünün pozulmasına gətirib çıxaracaq.

Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, may ayının sonunda bəzi neft hasil edən ölkələrin Rusiyaya OPEC+-dan çıxarmaq və Rusiya neftinin tədarükünün azalmasını kompensasiya etmək üçün hasilatı artırmaq barədə düşündüyü barədə məlumatlar var idi. Eyni zamanda, OPEC+ nazirlərinin iyunun 2-də keçirilən iclasında iyulda hasilatın sutkada 648 min barel artırılması qərarı alınsa da, bunun istənilən effekti verməyəcəyi ilə bağlı fikirlər üstünlük təşkil edir. Bu onunla bağlıdır ki, yalnız məhdud sayda neft hasil edən ölkələr hasilat həcmi artırmaqla kifayətlənə bilər. Digər amil isə Səudiyyə Ərəbistanının neftin rəsmi satış qiymətini artırmasıdır.

Bəli, dünyanın neft bazarı sanki Rusiyanın tədarükündə asılı vəziyyətdədir. Çinin də istehlak gücünü də bura əlavə etsək hər iki ölkənin bu və ya digər şəkildə silklənmələri neft qiymətlərinə ciddi təsir etməkdədir. Bu arada məlum olub ki, Qərbi Rusiya qazına və neftinə təbiiq etdiyi sanksiyalar səbəbindən rəsmi Moskva bazaarı gedən yolu dəyişdirməli olub. Çin və Hindistan rusiya neftini almaq üçün sıraya düzülüb. Fərsətdən yararlanacaq hər iki ölkə Rusiyadan aldığı ucuz xam nefti öz emal zavodlarında təkrar istehsal etməklə onu dünyanın başqa ölkələrinə daha baha qiymətə satırlar. Əlbəttə, bazarın qanunları budur, sən almasan başqa biri alacaq.

V.VƏLİYEV

dəyişib. Aprelin 6-da ABŞ strateji neft ehtiyatından əlavə 180 milyon barel buraxıldığını elan edib. Buna cavab olaraq, Yaponiya və Avropa da daxil olmaqla, BEA-nın digər üzvləri də öz ehtiyatlarından ümumilikdə 60 milyon barel buraxmağa razılaşıdılar və ABŞ Enerji İnformasiya Administrasiyasının həftəlik neft statistikasına neft ehtiyatlarının bazar gözləntilərinin əksinə olaraq artdığını göstərdi. Nəticədə WTI və Brent markalı neftin qiymətləri müvafiq olaraq 5,6% və 5,2% ucuzlaşdı.

Aprelin 11-də neft ehtiyatlarının koordinasiya şəkildə sərbəst buraxılması və martın 28-də Şanxayda tətbiq edilən karantin müddətinin uzadılması WTI 4%, Brent 4,2% ucuzlaşdı. Aprelin 12-də bazarda Rusiya neft hasilatının sutkada 9,76 milyon barelə enməsi, 2020-ci ilin iyul ayında bəri ən aşağı səviyyə olduğu və OPEK-in Rusiya tədarükünün azaldılmasını kompensasiya etməyin mümkün-süzlüyü barədə xəbərdarlıq etdiyi barədə xəbərlər bazara təkan verdi - WTI 6,7% bahalaşdı, Brent isə qiymətini 6,3% artırdı.

Aprelin 13-də Rusiya prezidenti Vladimir Putin Ukraynanı atəşkəs danışıqlarını pozmaqda ittiham edərək hücum əməliyyatlarını

bir az da genişləndirdi. Nəticədə neft tədarükü ilə bağlı narahatlıq artmağa başladı. Bundan əlavə, BEA-nın may ayında Rusiya neftinin tədarükünün gündə iki dəfə artaraq 3 milyon barelə çatma biləcəyini qeyd etməsi qiymətin artmasına kömək etdi. WTI 3,6%, Brent isə 4% bahalaşdı.

Aprelin 14-də Aİ-nin Rusiya neftinin idxalına mərhələli qadağa qoymağı nəzərdən keçirdiyi və iri beynəlxalq ticarət şirkətlərinin mayın 15-dən etibarən Rusiya dövlət neft korporasiyalarından neft və digər məhsulların alışı azaltmağı planlaşdırdığı barədə xəbərlər tələbi artırdı.

Mayın ortalarından sonlarına qədər neft qiymətləri Rusiyanın neft embarqosu və ABŞ və Çində neft tələbatının artması fonunda yüksəldi. Artım tendensiyası iyun ayında da davam edib.

Qiymət artımına səbəb nədir?

Mayın 4-də Aİ-nin Rusiya neftinə embarqo tətbiq etməsindən sonra neft qiymətləri kəskin artıb. Avropa Komissiyasının sədri Ursula fon der Leyen Rusiyaya qarşı əlavə sanksiyalar, o cümlədən növbəti 6 ay ərzində neftə və ilin so-

nuna qədər neft məhsullarına embarqo tətbiq etməyi təklif edib. Faiz artımı və FED-in dolların kursu ilə bağlı sığortı siyasətini tətbiq etməsi qiymətləri birdən aha yüksəltdi, WTI 5,3% və Brent 4,9% artıb.

Mayın 5-də OPEC+ nazirlərin iclasında iyunun 10-də müvafiq olaraq 3,2% və 3,3% artırmaq qərarına gəlib ki, bu da qiymətlərin yüksəlişində rol oynayır. Qlobal tələb artımının yavaşlaması ilə bağlı davam edən narahatlıqlar fonunda WTI və Brent markalı neft mayın 10-da müvafiq olaraq 3,2% və 3,3% ucuzlaşıb. Macarıstanın Rusiyanın neft embarqosuna sərt etirazı da qiymətlərin enməsinə səbəb olub.

Neft mayın 11-də Rusiya qazının tədarükünün kəsilməsi və Rusiyanın bəzi Avropa qaz operatorlarına qarşı sanksiyalar tətbiq etməsindən sonra enerji bazarının pozulacağı qorxusu fonunda kəskin bahalaşmış - WTI 6,0%, Brent 4,9%.

Mayın 13-də Çinin iqtisadi dəstək siyasətinin Dövlət Şurası tərəfindən elan edilməsi və Şanxay hakimiyyətinin pandemiya ilə bağlı qaydaların yumşaldılması perspektivi, habelə ABŞ-da benzin qiymətlərinin rekord şəkildə

Zəngəzur dəhlizi regionda sülhün qorunması və davamlı olması üçün çox vacib məsələdir və bu baxımdan da gündəmdədir. Bu dəhlizin açılması məsələsi uzandıqca bölgədə sülhün bərqərar olmasının sual altında qaldığını politoloqlar da xüsusilə vurğulayırlar. Təbii ki, Zəngəzur dəhlizinin açılması təkcə Azərbaycan üçün vacib hesab olunmur və münasibətlərin normallaşdırılması baxımından Ermənistan üçün də çox böyük əhəmiyyət kəsb edir, lakin ermənilər hələ də bu məsələni uzatmağa, ləngitməyə çalışırlar.

"Əgər bizə bu əlaqə yolu təqdim edilməyəcəksə, sülh haqqında danışmaq çətin olacaq və Azərbaycanın Ermənistanla birgə yaşayış və normal qonşuluq münasibətlərinin qurulmasına yönəlmiş bütün səyləri uğursuz olacaq", deyə ölkə rəhbəri, cənab Prezident İlham Əliyev IX Qlobal Bakı Forumunda bildirib və bu, əslində zamanında verilən bir mesajdır. Nəzərə çatdırmaq ki, Ermənistan tərəfi yenə də məsələyə müxtəlif don geyindirmək üçün əlindən gələni edir. Elə baş nazir Nikol Paşinyanın ifadələri də eyni məqsədə xidmət edir. "Sülhə nail olmaq üçün ən önəmli Dağlıq Qarabağ məsələsidir", deyən Paşinyan əslində, qondarma da olsa "Dağlıq Qarabağın statusu" iddiası ilə çıxış edir, amma böyük səhvə yol verir.

Bəzi erməni politoloqları belə bir fikir irəli sürürlər ki, artıq Azərbaycan sülh danışıqlarından geri çəkilməz. Onlar düşünürlər ki, bu məsələ Qərbin də, Rusiyanın da marağında olduğu üçün bu işdə geri çəkilmək mümkün deyil. Görünür, elə başda erməni baş nazir olmaqla erməniləri də çaşırdıran budur və yəqin zənn edirlər ki, Zəngəzur dəhlizi məsələsini uzatmaq nəyə isə nail ola bilərlər. Amma baş nazir Paşinyandan tutmuş, ən sadə erməniyə qədər belə düşüncə hər kəs yanılır. Əvvəla, Azərbaycan kimlərsə marağına görə sülh barədə düşünmür, bölgədə sülhün möhkəmlənməsini və davamlı olmasını istəyir. Çünki Azərbaycan sülhsevər ölkədir və müharibədə qələbəsinə rağmen sülh təklifini də məhz Azərbaycan irəli

Zəngəzur

dəhlizi gündəmdədir

sürüb. Digər tərəfdən də, Azərbaycanın geri çəkilmək kimi bir niyyəti, istəyi olmayıb və ölkəmiz hər işdə prinsipial mövqe nümayiş etdirir.

Məsələ burasındadır ki, Ermənistan tərəfinin mövqeyi yenə də fərqlidir və məqsəd məsələni uzatmaq, müxtəlif bəhanələrlə maneçilik üçün nəyə isə nail olmaqdır. Diqqətə çatdırmaq ki, erməni baş nazir Nikol Paşinyanın "Əl-Cəzirə" telekanalına müsahibəsində dedikləri bunu deməyə bizə əsas verir. O, sözügedən telekanala müsahibəsində Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı deyib ki, bu, onlar üçün artıq "qırmızı xətt" hesab olunur. Paşinyan öz müsahibəsində həmçinin, "bizim regionda üçtərəfli razılaşmaya əsasən, bir dəhliz var - Dağlıq Qarabağ

rabağı Ermənistanla birləşdirən Laçın dəhlizi", deyə bildirib. Paşinyan yenə də yalan danışır və əgər elə zənn edirsə belə, bərk yanılır, daxili auditoriyaya hesablanan fikirləri ilə özünü də, elə o auditoriyanı da aldadır.

Təbii ki, Ermənistan hakimiyyəti, başda elə baş nazir Nikol Paşinyan, bu ölkənin müxalifəti qarşısında özünü göstərmək üçün Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı müəyyən absurd fikirlər səsləndirir, hansıki bunlar üçtərəfli danışıqların ruhuna belə ziddir. Məsələn, "Dağlıq Qarabağın statusu" barədə bar-bar bağıran erməni müxalifəti qarşısında Paşinyan da, onun hakimiyyəti də acizdir və bu acizliyin fonunda onun ortaya atdığı fikirlərin, verdiyi ifadələrin də nə məqsədə xidmət

etdiyi bəllidir, çünki erməni müxalifəti artıq Ermənistan hakimiyyətinə bu məsələdə təzyiq də edir. Amma Azərbaycan tərəfi "status" məsələsini birmənalı şəkildə qəbul etmir və hətta "Dağlıq Qarabağ" deyilən bir inzibati bölgənin artıq olmadığına bəyan edir. Bu isə o deməkdir ki, yenə də ermənilərin iddiaları cəfəngiyyat kimi səslənir və heç bir mənə kəsb etmir.

Maraqlıdır, Ermənistan tərəfi Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanımadığı təqdirdə həmin ölkənin ərazi bütövlüyünün tanınacağına özləri belə inanırlarmı? Dərk edirlərmi ki, "status" tələbi ilə çıxış etdikləri halda, Azərbaycan tərəfi də "Qərbi Zəngəzurda özü üçün status" tələb edə bilər? Anlamırıqlarmı ki, belə bir yanaşma onlar üçün çı-

xılmaz vəziyyət deməkdir? Görəsən bu çıxılmaz vəziyyətə Ermənistan tərəfi özü-özünü hazır hesab edirmi? Yaxud, hansısa qarşıdurma halının Ermənistan üçün nə demək olduğunu yeni bu ölkədə anlamayan varmı?

Nikol Paşinyan ötən həftə Parlamentdə çıxışı zamanı etiraf edib ki, geriye yol bütövlükdə Ermənistanı məhvə aparır və onlar buna yol verə bilməzlər. Bu isə o deməkdir ki, Ermənistan hakimiyyəti vəziyyətin necə, nə yerdə olduğunu fərqləndirir və bütövlükdə Ermənistanın məhv olma təhlükəsinin də fərqləndirir. Yəni, qısa şəkildə desək, Ermənistan tərəfi, bu ölkənin hakimiyyəti düşünülməmiş bəyanatlar verəndə də, bunun ardınca da, indiki fikirləri səsləndirəndə də öz vəziyyətini yaxşı bilib və yenə də bilir. Belə çıxır ki, bu ölkə hakimiyyəti dolaşmaq vəziyyətindədir.

Erməni cəmiyyəti zənn edir ki, 44 günlük müharibədən qabaq dırnaqarası "Qarabağın statusu" məsələsini irəli sürmək üçün Paşinyanın şansı, imkanı olub. Onlara görə, Paşinyan normal siyasi qüvvəyə və Rusiyanın dəstəyinə belə sahib olduğu halda, bundan istifadə edə bilməyib. Nəinki erməni müxalifətinin, ümumiyyətlə, Ermənistan ictimaiyyətinin fikrincə, bu gün həmin ölkə də, onun baş naziri də nə siyasi qüvvəyə, nə də Rusiyanın dəstəyinə artıq sahib deyil. Belə olan halda həmin ölkənin baş nazirinin fikirləri nəyə hesablanı bilər? Axı, vəziyyətinin daha kritik olduğu bir məqamda Paşinyan, yaxud Ermənistan hakimiyyəti nəyə görə belə çıxış edir?

Sözsüz ki, Ermənistan tərəfi Zəngəzur dəhlizinin açılmasına qarşı çıxdığı təqdirdə hansı vəziyyətlə qarşılaşacağını fərqləndirir. Ermənistan hakimiyyəti onun fərqləndirir ki, Azərbaycan adekvat addımlar ata bilər. Əgər Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı problem, yaxud yubanma ortaya çıxarsa ermənilər də Laçın dəhlizi ilə bağlı problemlə qarşılaşa bilərlər. Bu məsələnin məntiqi olduğunu indi neinki Nikol Paşinyan, hansısa erməninin belə başa düşməyəcəyi inandırıcı görünür. Əksinə, indi Paşinyan da, onun komandası da, həmin ölkənin müxalifəti də, sırası vətəndaşları da bunun fərqləndirirlər.

İnam Hacıyev

"Bəllidir ki, erməni müxalifəti Paşinyanı Azərbaycanla müharibədə məğlubiyyətə görə suçlayır, eyni zamanda, Qarabağ ətrafında gedən danışıqlarda Azərbaycanın mövqe üstünlüyü əldə etməsini də müxalifət Baş nazirin səbatsız siyasəti ilə əlaqələndirir. Müxalifət tərəfindən getdikcə artan təzyiqlər isə Paşinyanı öz hakimiyyətini qorumaq, Ermənistan seçicilərinin etimadını itirmək üçün əks arqumentlərə müraciət etməyə sövq edir". Bunu "Səs" qəzetinə açıqlamasında politoloq Elşən Manafov deyib.

"Ermənistan müxalifəti geosiyasi güc mərkəzlərinin sifarişlərini yerinə yetirirlər"

Onun sözlərinə görə, Paşinyan erməni müxalifətinin liderlərindən olan Koçaryan və Sarkisyanı bilərəkdən Qarabağla bağlı danışıqlarda gerçəklikləri təhrif etməkdə və Ermənistan ictimaiyyə-

ti azdırmaqda günahlandırır: "Paşinyan bəyan edir ki, əvvəlki iqtidarların vaxtında Qarabağla bağlı danışıqların Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində aparılmasına razılıq verməklə ən böyük səhvə məhz onlar yol vermişdilər. Digər tərəfdən, Ermənistan-da korrupsiya məhz onların vaxtında tuğyan etmiş, bu isə ölkənin iqtisadi durumuna və ordunun modernləşdirilməsi işinə təsirsiz ötürməmişdir. Maraqlıdır ki, bu amilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də münasibət sərgiləyərək Ermənistan ordusunun məhz əvvəlki iqtidarların hakimiyyəti dövründə kompleksləşdirildiyini və buna görə də Ermənistanın məğlubiyyətinə görə məhz onların daha böyük məsuliyyət daşı-

dıqlarını qeyd etmişdir. Lakin etiraf etmək lazımdır ki, "Qarabağ Ermənistanı" kimi məsuliyyətsiz bəyanatı, məhz Paşinyan səsləndirmiş və bundan sonra Qarabağla bağlı ATƏT Minsk Qrupunun vasitəçiliyi ilə aparılan danışıqlar dalana dirənmiş, müharibə qaçılmaz olmuşdur. Məşhur "Valday forumu"nda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Qarabağ Azərbaycandır və!" bəyanatını səsləndirməsi bir daha Ermənistan və onun havadarlarına bəlli olmuşdur ki, Azərbaycan xalqı, onun dövləti və ordusu Ali Baş Komandanın çağırışı ilə bu mücadilədə geri çəkilməyəcək. Paşinyan və erməni müxalifətinin qarşılıqlı ittihadı və iradları isə əlbəttə hazırda Ermənistan hakimiyyət uğrunda iqtidar və müxalifət arasında gedən mübarizənin reallıqlarından irəli gəlir, tərəflər bir tərəfdən elektoral bazalarını itirməmək, digər tərəfdən isə məlum geosiyasi güc mərkəzlərinin sifarişlərini yerinə yetirərək korporativ maraqları uğrunda mübarizə aparırlar".

Gülyana

“Gələcəyin əsas hədəfi güclü Azərbaycan və güclü Özbəkistandır”

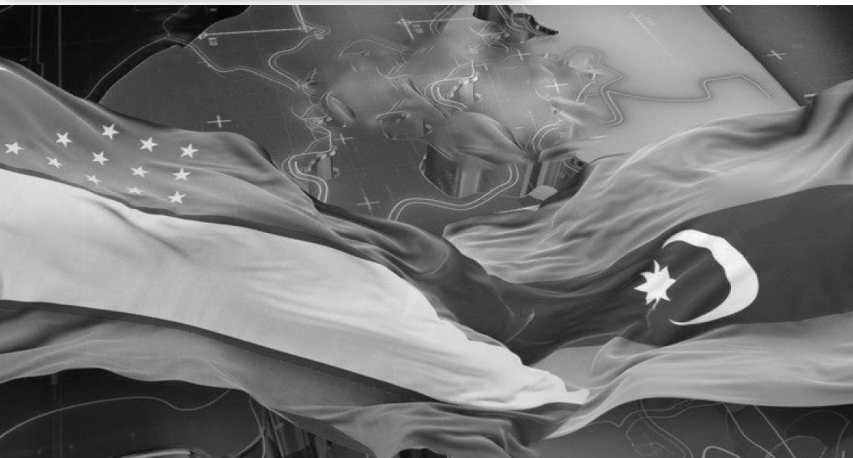
“Azərbaycan daim türk dünyasının birliyinə çağırışlar edərək bunu atdığı addımları ilə təsdiqləyir. Təkcə bu faktı qeyd etmək kifayətdir ki, dövlət başçısı İlham Əliyev ötən il Türk Dünyasının Ali Ordeni ilə təltif edildi. Bu Qərar ölkə Prezidentinin Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad edilməsini və ərazi bütövlüyünün bərpasını təmin edərək türk birliyinə mühüm töhfə verən və bölgədə davamlı sülhün və sabitliyin əldə olunmasına yol açan tarixi Qələbəyə görə qəbul olunmuşdu.

Türkdilli Ölkələrin Dövlət Başçıları Şurasının qəbul etdiyi Qərarı Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev, Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarov, Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev imzalamışdılar. Bu mühüm Qərar bir daha türkdilli ölkələr arasında əlaqələrin bugünkü səviyyəsinə işıq saldı. Ötən ilin noyabrında Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının VIII Zirvə Görüşündə dövlət başçısı İlham Əliyev ali ordenə görə üzv ölkələrin dövlət başçılarına minnətdarlığını ifadə edərək bildirmişdir ki, bu, türk dövlətləri tərəfindən mənim işimə, fəaliyyətimə verilən çox yüksək mükafat, qiymətdir. Bu mükafat bütün Azərbaycan xalqına verilmiş mükafatdır.

Tarixi Zəfərimizin reallıqları fonunda türk dövlətləri arasındakı birlikdən danışarkən, təbii ki, əsas çağırış gələcəyə baxmaqdır. Çünki xalqlarımızın və dövlətlərimizin gələcəyi üçün möhkəm təməl yaradılmışdır. Ortaq köklərimiz, dilimiz, dinimiz və ortaq maraqlarımız birliyimizi daha da möhkəmləndirərək əməkdaşlığın yeni prioritetlərinin müəyyənləşdirilməsində stimullaşdırıcı amil rolunu oynayır”. Bu fikirləri Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Xətai rayon təşkilatının sədri Vüqar Rəhimzadə KİV-ə açıqlamasında bildiri.

Vüqar Rəhimzadə Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının adının dəyişdirilərək Türk Dövlətləri Təşkilatı adlandırılmasından, eyni zamanda, Azərbaycanın iki il bu quruma sədrliyi dövründə səmərəli fəaliyyətdən, türk dünyasının birliyinə verdiyi töhfələrdən bəhs edərək deyib: “Prezident İlham Əliyevin iyunun 21-də Özbəkistana dövlət səfəri çərçivəsində həmkarı Şavkat Mirziyoyevlə məhdud və geniş tərkibdə görüşləri, onların birgə iştirakı ilə 20-yə yaxın sənədin imzalanması, Azərbaycan liderinin bir sıra mərasimlərdə iştirakı və sair kimi məqamlar iki dost ölkə arasında münasibətlərin dünənə və bu gününə baxış fonunda gələcək barədə aydın təsəvvür yaradır. Gələcəyin əsas hədəfi isə güclü Azərbaycan və güclü Özbəkistandır.”

Ölkələrimiz arasında diplomatik əlaqələrin 1995-ci ildə qurulduğunu öne çəkən YAP Xətai rayon təşkilatının sədri bildirib ki, ikitərəfli münasibətlərin inkişafında dövlət başçıları arasında qarşılıqlı səfərləri xüsusilə böyük əhəmiyyətə malikdir: “İki ölkənin keçdiyi inkişaf yoluna, əlaqələrinin inkişaf tarixinə diqqət yetirsək görərik ki, Özbəkistanın keçmiş Prezidenti İslam Kərimovun Azərbaycana 1996-cı ildə reallaşdırdığı ilk səfəri zamanı dövlətlərimiz arasında 19 sazişdən ibarət xüsusi sənəd paketi, o cümlədən “Azərbay-

can Respublikası və Özbəkistan Respublikası arasında dostluq və əməkdaşlıq haqqında müqavilə” imzalanıb. Həmin ildə Türkdilli Dövlət Başçıları IV Sammitində iştirak etmək üçün Özbəkistanda səfərdə olan ulu öndər Heydər Əliyev bu fikri xüsusi qeyd etmişdir ki, türkdilli dövlət başçıları arasında münəzəm görüşləri bu ölkələr arasında əməkdaşlığın inkişafına, mədəni və mənəvi əlaqələrin genişlənməsinə, onların müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsinə kömək edir. Ümummilli Liderin dost Özbəkistana ilk rəsmi səfəri 1997-ci ilin iyununda reallaşıb və bu səfər münasibətlərin inkişafında yeni mərhələnin əsası kimi tarixdə yer alır. Belə ki, həmin səfər çərçivəsində 19 sənəd imzalanıb. Artıq həmin vaxtdan 25 il ötür. Prezident İlham Əliyevin Özbəkistana dövlət səfəri zamanı iki xalqın qarşılıqlı münasibətlərinin şanlı tarixinin bu gün çoxtərəfli əməkdaşlığı inkişaf etdirmək üçün möhkəm təməl yaratdığını diqqətə çatdıran Özbəkistan Prezidenti bu xatırlatmanı da etdi ki, Prezident İlham Əliyevin budəfəki səfəri Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin ölkəmizə birinci rəsmi səfərinin 25 illiyinə təsadüf edir. Bu münasibətlə hər iki Prezident Heydər Əliyevin adını daşıyan yenilənmiş küçənin və orada qoyulmuş abidənin açılışında iştirak etdilər. Bu, Azərbaycan xalqının əbədiyaşar liderinə və Özbəkistanın yaxın dostu olmuş dahi insanın əziz xatirəsinə ehtiram kimi dəyərləndirildi.”

“Azərbaycan və Özbəkistan prezidentləri bu səfəri tarixi səfər kimi xarakterizə etdilər. Səfərə verilən böyük əhəmiyyət, dövlət başçıları arasında münasibətləri, imzalanmış sənədlərin əhatə dairəsi həqiqətdən də bu səfərin ikitərəfli münasibətlərin inkişafında tarixi əhəmiyyət daşıdığını nümayiş etdirir” söyləyən YAP Xətai rayon təşkilatının sədri vurğulayıb ki, iki ölkə arasında 20-dək sənəd imzalanıb: “Hər bir sənəd özlüyündə gələcək münasibətlərin, əməkdaşlığın əsas istiqamətlərinin aydın mənzərəsini yaradır. Bu baxımdan 2023-cü ilin nəticəli il olacağına böyük əminlik ifadə edildi. Səfər zamanı imzalanmış sənədlər Azərbay-

can və Özbəkistan arasında strateji tərəfdaşlığı keyfiyyət-cə yeni mərhələyə yüksəldəcək. “Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın dərinləşdirilməsi və hərtərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsi haqqında Bəyannamə” özündə bütün məqamları ehtiva edir. Bu sənəddə hər iki ölkənin xarici siyasətinin prioritetləri əksini tapıb, dövlətlərin ərazi bütövlüyü-

nün, müstəqilliyinin, suverenliyinin qarşılıqlı dəstəklənməsi ifadə olunub. İqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələri, həmçinin hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığın uğurlu inkişafı üçün əlavə addımların atılması nəzərdə tutulub. Onu da qeyd edək ki, bu günədək iki ölkə arasında 135 sənəd imzalanıb. Pandemiya zamanı Azərbaycan Prezidentinin ilk dövlət səfərini Özbəkistana etməsi ikitərəfli münasibətlərin yüksək səviyyəsinin, xalqlarımızın dostluğunun və qardaşlığının əyani təzahürüdür.”

Vüqar Rəhimzadə onu da əlavə edib ki, iki dost ölkənin əlaqələrinin gələcək inkişafı üçün yol xəritəsi tərtib olunur. Bu yol xəritəsi qarşıya qoyulan hədəflərə zamanında və yüksək səviyyədə nail olmağa zəmin yaradacaq: “Göründüyü kimi, tarixi Zəfərimiz regionda, türk dünyasında, eyni zamanda, ümumilikdə dünyada əlaqələrin yeni formatda və istiqamətlər üzrə inkişafını diktə edir. Hər zaman “Gücümüz birliyimizdədir” söyləyən dövlət başçısı İlham Əliyev bütün türkdilli ölkələrin vahid mövqedən çıxış etməsinin, bir ölkənin probleminin digər ölkə tərəfindən öz problemi kimi qəbul edilməsinin vacibliyini vurğulayır. 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsi bu birliyin, həmrəyliyin təqdimatı oldu. O da məlumdur ki, ötən il Azərbaycanın Türk Dövlətləri Təşkilatına sədrliyi başa çataraq qardaş Türkiyəyə keçdi. Dövlət başçısı İlham Əliyev qurumun VIII Zirvə Görüşündə bu əminliyi ifadə etmişdir ki, Türkiyə Prezidentinin liderliyi ilə ölkələrimiz arasındakı birlik, həmrəylik, qarşılıqlı hörmət və məhəbbət əsasında qurulmuş əlaqələr daha da möhkəmlənəcək və türk dünyasının lideri olan hörmətli Cümhurbaşqanının bu işdə uğur qazanacağına heç şübhə yoxdur. Çünki Türkiyənin siyasi, iqtisadi, hərbi gücünü indi dünyada bilməyən yoxdur.”

YAP Xətai rayon təşkilatının sədri bildirib ki, Özbəkistan və Azərbaycan prezidentləri mətbuata bəyanatlarında da bu əminliyi ifadə etdilər ki, ikitərəfli münasibətlərin inkişafına xüsusi diqqət ayrılacaq ki, nəticələr qısa zamanda özünü göstərsin.

“Bu, iki xalq arasında mədəni əlaqələrin inkişaf edəcəyinə işarədir”

“Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Özbəkistana səfər etməsi iki ölkənin xalqları tərəfindən böyük rəğbət və sevinclə qarşılanıb. Özbəkistan Azərbaycanın qardaş və dost ölkə olması ilə yanaşı həmçinin strateji cəhətdən bir-birinə çox yaxın olan ölkələrdir. Xalqlarımız daim iki ölkə arasındakı qardaşlıq və dostluğa hörmətlə yanaşıb və önəm verib”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Naqif Həmzəyev deyib.

Onun sözlərinə görə, Prezidentin Özbəkistanda qonaqpərvərliklə qarşılanması, xüsusi olaraq hər iki dövlət başçısının Heydər Əliyev meydanının açılışında iştirak etməsi, 20-yə yaxın sənədlərin imzalanması, siyasi, iqtisadi, hərbi və digər sahələrdə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi bu münasibətlərə çox böyük töhfə verəcək: “Prezident İlham Əliyevin və Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin birlikdə verdikləri bəyanatdan da bəlli oldu ki, bu münasibətlərin yeni dövrü başlayır. “Görüşlərdə də bəyan edildiyi kimi, iki qardaş ölkə arasında münasibətlərin bütün sahələrdə daha da inkişaf etdirilməsi üçün hökumətlərə müvafiq tapşırıqlar verilib. Səfər zamanı “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Özbəkistan Respublikası Hökuməti arasında hərbi sahədə əməkdaşlıq haqqında Saziş”in və “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Özbəkistan Respublikası Hökuməti arasında hərbi-texniki əməkdaşlıq haqqında Saziş”in imzalanması xüsusi önəm kəsb edir. Daha doğrusu, bu sazişlər ikiqat önəm kəsb edir. Birincisi, iki ölkə arasında əməkdaşlıq daha da dərinləşir, ikincisi isə Türk Dövlətləri Təşkilatı məkanında artıq hərbi və hərbi-texniki əməkdaşlıq sahəsində əlaqələr yeni, özü də strateji mərhələyə qədəm qoyur. Yəni göründüyü kimi artıq türk dünyasını əhatə edən ölkələr müxtəlif təhdidlərə qarşı birgə mübarizə aparmaq üçün öz güclərini birləşdirir, gələcəkdə mümkün təhlükələrdən sığortalanmaq üçün müvafiq addımlar atırlar.”

Deputat fikirlərinə davam edərək həmçinin qeyd edib ki, səfər zamanı dahi şairimiz Məhəmməd Füzulinin əlyazmalarından birinin Prezident İlham Əliyevə hədiyyə olunması da Azərbaycana, Azərbaycan xalqına və cənab Prezidentə böyük hörmətin və rəğbətin bariz nümunəsidir: “Həm bu, həm də cənab Şavkat Mirziyoyevin “Bu, bir daha onu göstərir ki, özbək xalqı əsrlər boyu Azərbaycan mədəniyyətinə böyük hörmət və maraq bəsləyir. Xüsusi qeyd etmək istəyirəm ki, özbək ədəbiyyatının və poeziyasının banisi Əlişir Nəvai böyük Nizami Gəncəvinin əsərlərindən ilham alırdı, Nizamiyə “şairlərin şahı” adlandırırdı. O, Nizamiyə belə qiymət verirdi. İki xalqın qarşılıqlı münasibətlərinin şanlı tarixi bizim günlərdə də çoxtərəfli əməkdaşlığı inkişaf etdirmək üçün möhkəm təməl yaradıb” sözləri iki xalq arasında tarixi keçmişə söykənən mədəni əlaqələrin gələcəkdə daha da inkişaf edəcəyinə bir işarədir”.

Arzu Qurbanlı

Baharla payızın arasında körpü olan, öz hərərati ilə bu iki sərin fəslə bir-birinə həmdəm edən mövsümdür yay. Yazda ağacların çiçəyinə vurulub, bu sevginin meyvələrini çiynlərində daşıyıb payıza təhvil verən sevdalıdır yay. Yazda torpağa əkilənlərə su ilə birlikdə can verib süfrələri bollaşdıran, əkinçinin arzusunun gerçəyi, zəhmətinin bəhrəsidir yay. Toplanması payıza təsadüf edən meyvələrin, tərəvəzlərin yığımını gözləyən, götürəcəyi məhsulu realizə etməklə övladına nişan, toy etmək, cehiz almaq, him açıb bina salmaq, qarşıdan gələn qışa hazırlıq görmək istəyənlərin arzusudur yay.

Yay həm də hicranların vüsal vaxtı, rayonlara, kəndlərə üz tutan şəhərlərimizdə yaşayanların ata-ana, qohum-əqrəbə həsrətinin sonudur. Baba-nənələrindən uzaqda yaşayan uşaqların onların sevgisini duyduğu, tumarını gördüyü, nağılını dinlədiyi anlardır yay. Evlərimizin qonaq-qarası, həyətlərimizin səsi-küyü, şaqraq gülüşüdür yay. Ağacların yazda barmaq boyda yarpaqlarını isti ağuşunda böyüdüb yolcuya, əkinçi-biçinçiye çətir edəndir yay. Yaşıl rəngi, çiçək ətəri, rəngarəng mənzərələri ilə yolçunu yoldan edib, bu çətiirlərin altında samovar çayına, quzu kababına qonaq edəndir yay.

Bir təbiət gözəlidir bu fəsil. Bəzən istisindən zinhara gəlib gileyləndiyimiz yay olmasa, baharda torpaqdan ancaq boylanayan yaşıl çəmənlər heç dize qalxarmı? Mövsümboyu üç-dörd dəfə biçilən bu çəmənlərin, düzlərin otu ilə qışboyu bazarlarımızı bol südlü, qatıqlı, pendirli, şorlu, kərəli edən mal-qaranın ruzisi-dir yay. Yaylaqların sükutunu pozan qoyun-quzu mələşməsi, çobanların tütəkdə səsləndirdiyi nəğmədir yay. Eldən-elə qonaq gəlib Ulu Yaradanın təbiət bəxşilişini paylaşanların qurduqları obadır yay. Ocaq çayı, ocaq yeməyi, təbiətin qoynunda açılan süfrədir yay. Dağların sinəsini, torpağın bağrını yarıb çağlayan, 38-40 dərəcə isti havada 1 dəqiqənin tamaminədək əlimizi saxlaya bilmədiyimiz buz bulaqlarımızdır yay. Dağlarımızın-dərələrimizin insanlara ruzi payı olan min adda, min bir dadda bitkilərinin onlara ərmağan çadırıdır yay. Bu mövsüm gözəl, təbiət möcüzəsi olan diyarımızın gəzməli-görməli yerlərinin "qapısının açarındır". Uşaqların məktəb tətili, valideynlərinin məzuniyyət dövrü, onları birlikdə bu gözəllikləri duymağa səsləyən, istirahətə çağırışdır yay. Açın onunla "təbiətin qapılarını".

Bakı qonaqlarını gözləyir

İlin bütün fəsilərini işləyən, yay tətilində, məzuniyyət dövründə Bakıya-bu gözəllər gözəli şəhərin turistik məkanlarını gəzməyə, görməyə gələnlərin sayı-hesabı olmur. Necə ki, şəhərdə yaşayanları yay fəslində kəndlərimizin sərin havası, saf suları, nənə-baba nəfəsi o yerlərə çəkib aparır, kəndlərimizdə yaşayan insanlar da paytaxt şəhərə gəlib gəzmək, əylənmək istəyir. Uzun illərdir ki, Azərbaycan memarlığının nadir incisi olan, Bakının mərkəzində 22 hektarlıq ərazidə yerləşən İçərişəhər, buradakı yüzlərlə tarixi abidə turistlərin ən çox ziyarət etdiyi, xoş təəssüratlarla ayırdıqları məkandır.

Bu şəhərə gələsən, Xəzər dənizinin kənarında nəhəng bir qayanın üzərində silindirik formada tikilmiş, Bakının rəmzinə çevrilmiş Qız Qalasını görməyəsən, bu, mümkün deyil. Elə bu səbəbdən də bu tarixi abidənin qonaqsız günü olmur, xüsusilə də yay fəslində.

XII əsrin yadigarları olan Şirvanşahlar Saray Kompleksi, Qala divarları, XV-XVI əsrlərin ərmağanı olan Kiçik Karvansaray qədim tariximizin bir parçası olaraq qonaqlara yaranma səbəbindən söhbət açıq. Elə buna görə də qonaqlar bu sənət nümunələrinin necə ərşəyə gəldiyini mərhələ-mərhələ yaxından izləməkdən böyük zövq alırlar. XVII-XVIII əsrlərdə təbii qazın çıxdığı əbədi alovların yerində inşa edilən "Atəşgah Məbədi" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu-odları yurdunun heç vaxt sönməyən bu əbədi məşəlidə küləklə odun ecazkar rəqsinə tamaşa etməkdən böyük zövq ola bilərmi? Təbii qazın çıxdığı əbədi alovlar məkanı olan "Yanar dağ"ın füsuna tamaşa etməkdən doymaq olarmı?

Dənizkənarı Milli Park, Fəvvarələr meydanı, son illərin möhtəşəm tikililərinin hər biri, çimərliklər, parklar, xiyabanlar bu şəhərin yay əyləncəsinin ən gözəl ünvanlarıdır. O ünvanlar ki, aylarla unudulmayacaq təəssürat

bəxş edir insanlara. Odur ki, gəlin, əziz qonaqlar, bu yay günlərini Bakının gözəlliklərindən zövq almaqla, bu şəhəri doya-doya gəzməklə günlərinizi mənalı edin.

Naxçıvan yay istirahətinin ən gözəl ünvanıdır

Naxçıvana-Şahbuza gedin, dağlarının başında qışı, sinəsində yazı, çəmənlərində yayı yaşayan Batabata qalxın. "Üzən ada" möcüzə

tirahət üçün bu gözəl ünvanı - Naxçıvanı seçməlidir yay.

Günəşdən güc alıb dənizlərə, göllərə veridiyi hərərət ilə çimərlik dövrüdür yay. Uzuno-ba çimərliyi ilə insanlara sərin və mənalı istirahət yaşadan, hərərati sularında qərç edəndir yay. İstirahət, əyləncə mərkəzləri kimi ünvanlarda isti, elə isti olduğuna görə də yorucu günlərinin yorğunluğunu unudurmağı da bacarandır yay

Naxçıvan xan Sarayı, Gəmiqaya rəsmləri, Möminə xatun Türbəsi, Yusif ibn Küseyir Türbəsi tarixin ayrı-ayrı məqamlarından söhbət açıb bir yay təəssüratının mövzusuna çevriləcək, sizə istirahətlə birlikdə tarixin dönlərindən bilgi verəcəkdir.

Gəlin, Şəkiyə gedək!

Şəkiyə üz tutun. Bakıdan 305 km məsafədə yeləşən Şəki şəhəri təbiəti, tarixi memarlıq abidələri, eləcə də ləziz mətbəxi ilə qo-

şmayillı rayonunun Lahıc qəsəbəsi Azərbaycanın qədim yaşayış məskənlərindəndir. Böyük Qafqaz sıra dağlarının cənub yama-cında dəniz səviyyəsindən 1505 metr hündürlükdə yerləşir. Lahıc Girdiman çayının sahilində Babadağ və Niyaldağ silsilələri ilə əhatə olunur. İki dağın əhatəsində olması Lahıca təbii qala şəraiti bəxş edir. Lahıca gedin, bu gözəllər gözəlini görün, gözünüze işıq, könlünüze sevinc dolsun.

Gəncə, Qəbələ, Qusar, Naftalan bu yay qonaqlarını qarşılamağa hazırdır. Bütün gözəllikləri, füsunkarlıqları, heyrətamizliyi, istirahətin sonsuz məmnuniyyəti ilə qapılarını hər kəsin üzünə açıb. Buyurun gəlin, qəlbini-zi unudulmaz yay təəssüratları ilə doldurun. İl boyu bu təəssüratlarla baxın həyata. Bu baxışlarla nələrə qadir olmaırsınız?..

Bu yayı Şuşada keçirək...

Şuşaya turlar təşkil olunur. Bu turlarla gə-

Baharla payızın körpüsünə - YAYA çatdıq

lin, Şuşaya gedək. 30 il həsrət qaldığımız xarıbülbulün ətrini çiyrələrimizə çəkək. Şuşanı görək, azad hüsnünü hafizələrimizə köçürək. Erməni yağılalarının bu dağlar gözəlinin hüsnünə qəddar əlləri ilə vurduğu yaraları göz yaddaşımıza köçürək. Övladlarımızı aparaq Şuşaya, görsünlər bütün bunları. Tariximizi yaşadaq.

Ümumilikdə Qarabağa yay səfərlərimizə yaxın gələcəkdə başlayacağıq. Dövlətimiz bütün bunlar üçün Qarabağı abadlaşdırır, minalardan təziləyir. Biz gələn illərdə yay günlərimizi Qarabağda keçirəcəyik. Bu o qədər unudulmaz bir yay olacaq ki?..

Azərbaycanın haqqında bu kiçik yazıda bəhs etmədiyimiz digər bölgələri var ki, hər biri nəinki yayın, görd fəslin gözəlləri, istirahət ünvanlarıdır. Bütün bunları oxucularımız da gözəl bilirlər. Bəlkə də hələ o ünvanları bu yay tətili üçün seçiblər də. Bəli, seçimlər də, arzular, istəklər də fərqlidir. Ta ki bu yayın isti günlərində istirahətlərimiz üreyimizcə olsun.

Hə, isti demişsən, istisindən şikayətlənib, hər an bitməsini arzulayan bizlərin heç özümüzün də fərqi olmadığını qədər sağlamlığımızdır yay. Qızmar şüaları ilə ətrafdakı virusları məhv edən, immunitetimizi artıran, orqanizminizi möhkəmləndirən, bizi qarşıdan gələn payızın, qışın sazağına-soyduğuna tablaşmağa hazırlayan "həkimdir" yay. İstidir, bəli, amma mənalıdır, özünəməxsusdur.

Yay xatirələr toplusudur

Budur, ömrümüzə bir yay öz qədəmlərini qoydu... Xatirələrə rəssamı özü olan gözəl bir təbiət mənzərəsi həkk edən yay. Bu mənzərədə yaşılın bütün tonları bir-birini əvəz etdikcə digər rənglərin harmoniyası yaşılın gözəlliyini, cazibədarlığını bir qədər də üzə çıxarır. Təkrarsız bir təbiət lövhəsidir bu mənzərə. Yayın var olduğunu, yaşadığını və nəhayət, ömrümüzdə bir ilin bir fəslini də səciyyələndirən lövhə. Bu mənzərə həm də xatirələr toplusudur. Hər kəsin bir yay təəssüratı olan toplusu. Vərəqləndikcə ömrün bu yayının nə anları olacaq bu topluda

Mətanət MƏMMƏDOVA

naqlarda unudulmaz təəssüratlar yaradacaq. XVIII əsrin Şəki xan Sarayı, Şəki Karvansarayı tarixin bizə bəxş etdiyi, bizimse yaşadıb nəsilərdən-nəsilərlə ərmağan etdiyimiz memarlıq ansamblıdır. Onları öyrənmək, kəşf etmək Şəkinin gözəllikləri fonunda gözəl, həm də unudulmaz bir yay yaşamaq deməkdir. Hələ Şəkinin Kiş kəndinin şimal-şərqində, Kiş çayının qollarından birinin sol sahilində, Qaratəpə dağının üzərində sıldırım yamaqlara söykənən "Gələrsən-görərsən" qalasını demirəm. Demirəm ki, bu yay özünüz bu ünvana üz tutun, bu möcüzə ilə yerindəcə tanış olun...

Xınalıq, Lahıca, Gəncəyə, Qəbələyə, Qusara, Naftalana üz tutaq...

Xınalıq kəndinə üz tutun. Quba şəhərindən 57 km cənub-qərbdə, paytaxtdan 225 km aralıda yerləşən, etnoqrafik bənzərsizliyi ilə seçilən bu kənd Qafqaz dağlarının uca zirvəsində amfiteatrı xatırladır. Bu gözəllikləri görmək hər kəsin haqqı və arzusudur. Cənnət Azərbaycanı qarış-qarış gəzib öyrənmək hər bir azərbaycanlının istəyidir. Belə isə Xınalıqı görmək bir kitabı oxuyub başa çıxmaq kimi təsir bağışlayacaq bu yay günlərində sizə.

Qalib Xalq, Qətiyyətli Sərkərdə, Müzəffər Ordu

Artıq ikinci ildir ki, Silahlı Qüvvələr Günü-nü müzəffər ordu, qalib xalq kimi qeyd edirik. Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev ötən il iyunun 26-da Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə qürur hissi ilə qeyd edib ki, biz ilk dəfədir Silahlı Qüvvələr Günü-nü müzəffər ordu, qalib xalq kimi qeyd edirik: "Bu, tarixi nailiyyətdir. Azərbaycan xalqının çoxəsrlik tarixində buna bənzər parlaq zəfər olmamışdır. Biz bütün gücümüzü səfərbər edərək düşməni sarsıdıcı zərbələr endirib, düşməni məğlub etdik, tarixi ədaləti və ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etdik". Bəli, Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə "Dəmir yumruq" əməliyyatı ilə 44 gün davam edən Vətən Müharibəsində Azərbaycan Ordusu yüksək döyüş bacarığını nümayiş etdirərək bütün dünyaya öz gücünü, qüdrətini göstərdi. Ermənistan və havadarları tərəfindən işğal olunmuş torpaqlarımız əsgər və zabıtlarımızın qanı və canı bahasına azad edildi.

ALİ BAŞ KOMANDAN İLHAM ƏLİYEV - "GÜCLÜ ORDU - GÜCLÜ DÖVLƏT" STRATEGİYASININ VƏ "DƏMİR YUMRUQ" SİYASƏTİ

Bu - Prezident İlham Əliyev tərəfindən son 19 il ərzində həyata keçirilən "Güclü ordu - güclü dövlət" strategiyasının və "dəmir yumruq" siyasətinin nəticəsidir. Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev ötən il iyunun 26-da Silahlı Qüvvələr Günü-nün 103-cü ildönümü ilə Azərbaycan Ordusunun rəhbər və şəxsi heyətinin bir qrupu ilə görüşündəki nitqində qeyd edib ki, biz ilk dəfədir Silahlı Qüvvələr Günü-nü müzəffər ordu, qalib xalq olaraq 30 illik həsrətə son qoyduq: "Hər il 26 iyun tarixində hərbiçilərlə görüşlər əsnasında mən deyirdim ki, gün gələcək biz öz doğma torpağımıza qayıdacağıq, ərazi bütövlüyümüzü bərpa edəcəyik. Deyirdim ki, əgər bu, danışığırlar yolu ilə mümkün olmayacağısa, məsələni hərbi yolla həll edəcəyik. Belə də oldu. Uzun illər davam edən danışıqlar heç bir nəticə vermədi və Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü, tarixi ədaləti, beynəlxalq hüququ döyüş meydanında təmin etmişdir", -deyən dövlət başçısı vurğulayıb ki, bu tarixi nailiyyətdir. "Biz şəhidlərimizin qisasını döyüş meydanında aldığımız. Dəfələrlə demişdim ki, şəhidlərimizin qanı yerdə qalmayacaq. Belə də oldu. İkinci Qarabağ müharibəsi Azərbaycanın tam Qələbəsi ilə nəticələndi", -deyən Ali Baş Komandan söyləyib ki, bu Azərbaycan xalqının çoxəsrlik tarixində buna bənzər parlaq zəfər olmamışdır: "Biz bütün gücümüzü səfərbər edərək düşməni sarsıdıcı zərbələr endirib, düşməni məğlub etdik, tarixi ədaləti və ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etdik!... Çünki nəyi demişiksə, onu da etmişik". Dövlət başçısı çıxışı zamanı onu da bildirdi ki, biz cəsarət göstərdik, milli ruh nümayiş etdirdik və istədiyimizə nail olduq: "Bir daha demək istəyirəm ki, İkinci Qarabağ müharibəsi şanlı tarix kimi, şanlı qələbə kimi Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə əbədi yazılıb. Azərbaycan bundan sonra müzəffər ölkə kimi yaşayacaq, Ermənistan bundan sonra məğlub edilmiş ölkə kimi yaşayacaq".

Bəli, Ali Baş Komandan 44 gün davam edən İkinci Vətən müharibəsində nəyi, nə vaxt edəcəyini özü bildirdi. Və bu gün müstəqil Azərbaycanımızın ərazi bütövlüyünü bərpa, sərhədlərimizin toxunmazlığını təmin edən, üçrəngli bayrağımızı qanı və canı bahasına işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızda dalgalandıran Azərbaycan Ordusunu böyük Zəfərə aparan yolun başlanğıcı heç şübhəsiz ki, 1918-ci il iyunun 26-dan başlayır. Ancaq bu yol uzun çəkmedi - 23 aydan son-

ra, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutundan sonra qısa bir zaman ərzində mövcud olmuş ordumuz da "sovetləşdirmə" prosesinin iştirakçısı idi, hərbi sahədəki ənənələrimiz, vərəsəlik qırıldı. 1969-cu ildə Heydər Əliyevin Azərbaycan rəhbərliyinə gəlişindən sonra hərbi sahənin bərpası prosesi işə başladı. 1971-ci il iyunun 20-də Cəmişid Naxçıvanı adına ixtisaslaşdırılmış hərbi liseyin əsası qoyuldu, Azərbaycanlıların keçmiş SSRİ-nin ən nüfuzlu hərbi məktəblərində, həm də ən müxtəlif ixtisaslar üzrə təhsil almaları təmin edildi. Və 1993-cü ildə ikinci dəfə xalqın təkidli tələbi ilə iyunun 15-də siyasi hakimiyyətə müstəqil Azərbaycanın dövlət başçısı kimi hakimiyyətə gəlişindən sonra könüllü dəstələrin, silahlı qrupların dağıntıları üzərindən Azərbaycan Ordusunun formalaşdırılması prosesinə başlanıldı, qısa bir zaman ərzində ölkəmizdə nizami ordu formalaşdırıldı.

ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEV ORDU STRATEGİYASININ LAYİQLİ DAVAMÇISI - ALİ BAŞ KOMANDAN İLHAM ƏLİYEV

Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən 1993-cü ildə başladılan ordu sahəsində aparılan islahatlar ötən 19 ildə Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməkdədir. Və məhz 30 il həsrətində olduğumuz "Qarabağ Azərbaycandır!" mız 44 gün davam edən İkinci Qarabağ müharibəsindəki şanlı Zəfəri Ali Baş Komandan İlham Əliyevin həyata keçirdiyi ordu quruculuğu nəticəsində ordumuzun qüdrəti barədə söyləyənlərin praktik təsdiqi oldu və bir daha göstərdi ki, Azərbaycan ordusu regionda ən güclü orduya malik ölkə statusuna malikdir. Dekabrın 10-da keçirilən Azərbaycan Ordusunun Zəfər Paradında Prezident, Ali Baş Komandan bununu lağı demişdir: "Bu zəfər tarixi zəfərdir. Azərbaycan xalqı bu günü 30 ilə yaxın müddət ərzində gözləyirdi, 30 ilə yaxın müddət ərzində Ali Baş Komandanın əmrini gözləyirdi. Mən dəfələrlə Azərbaycan xalqına müraciət edərək deyirdim ki, biz daha güclü olmalıyıq və nəyi nə vaxt, necə etmək lazımdır, biz bilirik. Həyat göstərdi ki, vaxtında addımlar atdıq, bütün gücümüzü səfərbər edərək bir dəmir yumruq yaradıb düşmənin başını əzdik. Müharibə dövründə mən deyirdim ki, bizim dəmir yumruğumuz həm birliyimizi, həm də gücümüzü təcəssüm etdirir. Bu dəmir yumruq düşmənin belini qırdı, düşmənin başını əzdi. Bu gün biz qəhrəman xalq kimi bu bayramı qeyd edirik. Azərbaycanın müzəffər Ordusu öz tarixi missiyasını yerinə yetirdi, Ermənistanı məğlub etdi".

Bu Qələbə həqiqətlərə də yeni işıq saldı. Belə ki, ordumuz döyüş meydanındakı əməliyyatları ilə dünyanın hərbi tarixində yeni nümunələr yaratdı. Bir çox ölkələr bu gün ordumuzun döyüş təcrübəsi ilə yaxından maraqlanmağa başlayıblar. Bununla da Silahlı Qüvvələrimizin kompleks inkişafı və modernləşdirilməsi ilə bağlı son 18 ildə İlham Əliyevin xüsusi diqqəti altında həyata keçirilən hərbi siyasətin səmərəliliyi döyüş meydanında təcəssümünü tapdı. Prezident İlham Əliyev: "Ordu quruculuğu sahəsində gördüyümüz işlər Azərbaycanı daha da gücləndi-

MUXTAR NAĞIYEV,
YAP Səbail rayon
təşkilatının sədri

rəcək və Ermənistanda baş qaldıran revanşist qüvvələrə cavab olacaq". "Əminəm ki, bizim bu gün gördüyümüz işlər, o cümlədən ordu quruculuğu sahəsində gördüyümüz işlər Azərbaycanı daha da gücləndirəcək və Ermənistanda baş qaldıran revanşist qüvvələrə cavab olacaq". Bunu Prezident İlham Əliyev fevral ayının 13-də Ağdama səfər zamanı çıxışında deyib. "Biz öz torpağımızda-yıq. Biz bu torpağa qan tökərək, şəhidlər verərək qayıtmışıq. Bu torpaqda möhkəm dayanmışıq və bu torpaqlarda əbədi yaşayacağıq. Qarabağ Azərbaycandır!", - dövlət başçısı vurğulayıb. Bu bir real faktordur ki, güclü ordusu olan dövlət güclüdür. Və bu gün tarixi qəhrəmanlıq salnamələri ilə zəngin olan Azərbaycan xalqı 44 günlük Vətən müharibəsini də qalibiyyətlə başa vuraraq zəngin irsinə yeni şərəfli səhifə yazdı. Bu müharibə xalqımızın milli həmrəyliyinə, öz haqqı uğrunda mübarizə aparmaq əzminin nümayişi oldu.

İŞĞALÇI DÖVLƏT AZƏRBAYCANLA HƏRB MEYDANINDA MÜBARİZƏ APARMAĞA QADİR DEYİL

Bəli, Vətən müharibəsi bir daha onu da təsdiq etdi ki, işğalçı dövlət Azərbaycanla hərbi meydanında mübarizə aparmağa qadir deyil. İşğal siyasətinin qurbanı olan Ermənistan 30 il əvvəl necə idisə, elə də qalib və inkişaf baxımından bir addım belə addımlaya bilməyib. Ermənistanın məğlubedilməz ordusunun olması barədə deyilənlər tamamilə əfsanə imiş. Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu Ermənistanın məğlubedilməzliyi barədə illərdir formalaşdırılmış mifi ilk gündən dağıtdı, bütün qüvvələri Azərbaycan xalqının iradəsi ilə hesablaşmağa vadar etdi. Çünki qüdrətli ordu, güclü iqtisadiyyat, beynəlxalq arenada önəmli mövqe, müstəqil xarici siyasət və qalib ölkə - bu, öz tarixinin ən güclü dövrünü yaşayan Azərbaycanın bugünkü reallıqlarıdır. Son 19 il əvvəl Azərbaycan xalqı müdrik seçim edərək, Ulu Öndərimizin siyasi kursuna və dahi şəxsiyyətin layiqli davamçısı İlham Əliyevə səs verməklə bir daha seçimində yanılmadığını təsdiqləməkdədir. Yeni əsrin yeni lideri İlham Əliyev bu 19 ildə Azərbaycanı həm siyasi-iqtisadi, həm də hərbi cəhətdən qüdrətli, dünyada sözü keçən dövlətə çevirdi. Bu gün dünyanın harasında olmasından, harada yaşamasından asılı olmayaraq, hər bir azərbaycanlı öz dövləti, onun zəfərləri ilə haqlı

olaraq qürur duyur, azərbaycanlı olmağı ilə fəxr edir. Bu xoşbəxtliyi, bu qüruru bizə Ali Baş Komandan İlham Əliyev və rəşadətli Azərbaycan Ordusu yaşatdı. Qətiyyətli Lider, müzəffər Ordu, yenilməz xalq birliyi Azərbaycanın yeni və möhtəşəm tarixini yaratdı.

AZƏRBAYCANIN SİLAHLI QÜVVƏLƏRİ ÖZ DÖYÜŞ HAZIRLIĞINA GÖRƏ MDB MƏKANINDA ÖN SİRALARDA

Bütün bunlar isə verilən vədlərin uğurla reallaşması nəticəsində baş tutub. Dövlət başçısının söylədiyi kimi, son 19 il ərzində bir dənə də yerinə yetirilməyən vəd yoxdur. Bu günün reallıqları onu göstərir ki, Azərbaycan düzgün yolda gələcəyə doğru inamla addımlayır. Və bu gün Cənubi Qafqazın ən qüdrətli ordusuna malik Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri öz döyüş hazırlığına görə MDB məkanında ön sıralarda gedir. Azərbaycan vətəndaşları Silahlı Qüvvələrimizdə baş verən keyfiyyət və kəmiyyət dəyişikliklərini ordumuzun keçirdiyi təntənəli hərbi paradlarda da görüb. Ölkəmizin hərbi qüdrətinin nümayişi olan belə paradlarda xalqımız və beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycanın mükəmməl hərbi gücə malik olduğuna şəhidlik edib. Təsdiq olunub ki, Azərbaycan Ordusu arsenalını ən modern silah və digər hərbi texnika ilə zənginləşdirir.

MÜSTƏQİLLİK TARİXİNİN ƏN BÖYÜK BÜDCƏSİ - 2022-Cİ İL ZƏFƏR BÜDCƏSİ

44 günlük Vətən müharibəsinin qalib dövlətinin 2022-ci il üçün hazırlanan iqtisadi konstitusiyasını zəfər büdcəsi də adlandırmaq olar. Çünki bu, 30 il əvvəl müstəqilliyini bərpa etmiş bir ölkənin müstəqillik tarixinin ən böyük büdcəsidir. Əgər Vətən müharibəsi Azərbaycanın hərbi gücünün təntənəsi oldusa, gələn ilin büdcəsi isə ölkəmizin iqtisadi qüdrətini təcəssüm etdirən reallıqdır. Çünki Azərbaycan son 18 ildə dünyanın heç bir dövlətinə müəssər olmayan sürətli inkişaf yolu keçib. 2003-cü ildən bu yana iqtisadiyyatın üç dəfədən çox artması, ölkə iqtisadiyyatına 300 milyard dollara yaxın investisiya yatırılması bunu təsdiq edən ən vacib faktlardır. Həmçinin, bu ilin dövlət büdcəsi xərclərinin 15 faizi, yəni 4 milyard 490 milyon manat həcmində vəsait bu məqsədlər üçün nəzərdə tutulub. Eyni zamanda, işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası məqsədi üçün 2,2 milyard manat vəsait ayrılıb. Bütün hallarda aparılan müqayisələr o qənaətə gəlməyə əsas verir ki, Vətən savaşında Azərbaycan qarşısında diz çökən Ermənistan bu gün istənilən sahələrdə Azərbaycanla ayaqlaşmaq gücündə deyil və heç bir zaman da olmayacaq. Və bu gün böyük inam və qətiyyətlə ifadə edirik ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunması ilə ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev 2020-ci ilin Qalib sərkərdəsi, Azərbaycan Ordusu ən peşəkar və döyüş ruhlı Ordu, Azərbaycan xalqı isə ən qəhrəman xalq kimi tarixə qızıl hərflərlə yazılacaq. Və növbəti mərhələdə cənab İlham Əliyevin yeni-yeni hədəflərə hesablanmış strategiyasına uyğun olaraq Azərbaycan inkişaf, tərəqqi yolunda daha da böyük addımlarla irəliləyəcək, güclü dövlətin güclü ordusu çox tezliklə, Qarabağın işğal olunmuş ərazilərimizi də geri qaytaracaq!

Evlilik ömür boyu davam edəcək həyat səyahətidir. Bu səyahətdə sevincli anlarla yanaşı, kədərli anları da olacaq. Əsas odur ki, həmişə qarşılaşacağınız problemləri həll etməyə çalışın. O anların bəlkə də ən önəmlisi körpənin doğulduğu günlər və ona adqoyma prosesidir. Əksər ailələrdə bu məsələ həyat yoldaşları arasında ad mübahisələri ola bilər. Bu mərhələdə bir sıra incikliklər yaşanır.

Təbii ki, körpənizə qayınananızın və ya qayınatanızın adını vermək məcburiyyətində deyilsiniz və həyat yoldaşınızın körpənizə qoyacağı adı bəyənirsinizsə, onu qəbul etməyə də bilərsiniz. Yeni nə kişinin, nə qadının, nə də ailə ağsaqqallarının özbaşına uşa-

Uşağın adını kim təyin etməlidir?

Şərq ölkələrində, xüsusilə Azərbaycanda bu tendensiya özünü daha qabarıq göstərir. Bir çox hallarda valideynlər gənc cütlüyün yerinə qərar verirlər. Yeni doğulan körpəyə adqoyma mərasimi də bu kateqoriyaya daxildir. Bəzən körpələrə adı ata-anaları deyil, baba və nənələri verir. Bu vaxt valideynlərin rəyi nəzərə alınmır. Məncə, bu doğru deyil. Körpələrə adqoyma mərasimi ailə üzvlərinin iştirakı ilə təşkil olunmalıdır.

Biz 21-ci əsrdə yaşayırıq, uşaq böyüyəndə öz adından utanmamalıdır. Mən övladımdan tələb edə bilmərəm ki, dünyaya gələn uşağına 100 il əvvəl yaşamış babamın adını qoysun. Hər dövrün dəbdə olan adı var. Əgər gənclər dəblə uyğunlaşmaq istəyirlərsə, bunu onlara qadağan edə bilmərik.

utanmasın".

Şəhər sakini Rəfnə İsmayilova: "Uşağın adı ata və ananın ortaq qərarı əsasında

ona o adla müraciət edə bilər.

Bəzən böyüklərimizin adları qoyulur, amma o adla çağırırmıq uşağı. Bu, doğru deyil. Onun adı onun kimliyidir. Uşağa babanın, nənənin adı verilir və onların müəyyən xüsusiyyətləri uşaqdan tələb olunur. Uşaq olduğu kimi yox, tələb olunan kimi olur. Hər uşaq unikalıdır. Kiminsə eynisi olması yerinə, ola biləcəyi kimi olması və bunu ən yaxşı formada bacarması üçün şərait yaradılması məqsəduyğundur.

Bəzən uşağa qısaltma adlar qoyulur müəyyən yaşdan sonra uşaq buna etiraz edərək bu qısaltma adı istəmir. Ətraf isə bu ada alışıb və bu adla xitab edir.

Uşağa adın verilməsi isə ailənin razılığı ilə olmalıdır. Ana və atanın istəyi, adın müəyyən mənə ehtiva etməsi vacib nüansdır".

SİA mövzu ilə bağlı şəhər sakinlərinin fikirlərini öyrənib.

Şəhər sakini İlqanə Piriyyəva: "Ana və ata övladına adı şəxsən özü seçib qoymalıdır. Bu, onların ən böyük haqqıdır. Nənə və babaların bu işə qarışmasını doğru hesab etmirəm. Bu, düzgün addım deyil. Övlad sahibinin qərarına hörmətlə yanaşmaq lazımdır. Ad seçərkən əsas müasirliyə diqqət etmək lazımdır ki, uşaq böyüdükdə adından

qoyulmalıdır. Bəzən bu məsələlərə nənə-babalar da müdaxilə edir. Hər ailənin öz qanunları var. Bəzi gənclər nənə-babaya hörmətlə yanaşı ki, onlar ad qoysun. Amma ən gözəli hamının bəyəndiyi ortaq adı seçməkdir. Ən əsası isə düşünmək lazımdır ki, uşaq da böyüdükdə bu adı sevrək onunla bütünləşsin. Müasir adlara üstünlük vermək lazımdır".

Şəhər sakini Aliyə Qarayeva: "Əslində, uşağa ad seçərkən böyükrlə məsləhət etmək lazımdır. Amma böyükrlər də gənclərin fikrini nəzərə almalıdır ki, onlar da gənclər, ola bilər ki, özləri hər hansı bir ad seçər. Amma bəzən elə ailələr də olur ki, uşağa ad qoyarkən qətiyyətlə müdaxilə etmirlər, bu işi gənc ata-ananın öhdəsinə buraxırlar. Mən gənclərə hörmətlə yanaşıram. Həyat da onlarındır, uşaq da. Necə xoşdur elə də etsinlər".

Şəhər sakini Sevinc Əliyeva: "Uşağa adı valideyn qoymalıdır. Nənə-babalar adın daha çox qədimliyinə üstünlük verir. Ad seçərkən onun mənasını da bilmək lazımdır. Bu, çox önəmlidir. Həmçinin, belə bir deyim var ki, uşağın adı onun taleyinə də təsir edir. Bu məqamlara da diqqət edilməlidir".

Ayşən Vəli

ğa ad qoymaq hüququ yoxdur. Uşağın adını valideynlər birlikdə verəcəyi ortaq qərarla təyin edirlər. Hər mövzuda olduğu kimi, burada da evlilikdə ortaq qərarlar vermək bacarığı önəmlidir.

Xüsusilə ilk hamiləlikdə körpəyə ad qoyma həyəcanı həm ana, həm də ata üçün kifayət qədər yüksək olur. Bəziləri körpələrinə arzuladıqları adı vermək istəyərkən, bəziləri müxtəlif səbəblərdən ailəsindəki böyüyünün adını qoya bilir.

Qız və ya oğlan olmasından asılı olmayaraq, uşağa ad qoymaqda zaman-zaman valideynlər arasında münaqişələr yarana bilər. Mümkünsə, həyat yoldaşlarının birlikdə qərar verməsi və hər iki tərəfi razı salması yaxşı bir davranışdır. Ancaq tərəflər bunu edə bilməzlərsə, ortaq bir yol tapmaq üçün dinimizdə ana və ya atanın ad qoymağa səlahiyyəti olub-olmamasına baxmaq lazımdır.

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma apararaq psixoloq və ekspertlərin fikirlərini öyrənib.

Jurnalist Araşdırmaları Mərkəzinin sədri, Yenisabah.az saytının baş redaktoru Seymur Verdizadə: "Valideynlərin gənc ailələr üzərindəki təsirini danmaq olmaz.

"Təmir Tikinti AzNY" QSC-nin 2021-ci il üzrə maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti üzrə hesabatı		
GƏLİRLƏR		
1	Daşınmaz əmlakın icarəyə verilməsindən gəlir	24000,00
CƏMİ:		24000,00
XƏRCLƏR		
1	Əmək haqqı və ona bərabər tutulan ödəmələr	1800,00
2	Sosial sığorta haqları	477,00
3	Bank xərcləri	52,96
4	Rabitə xərcləri	106,52
5	Binalar, tikililər və qurğular üzrə hesablanmış amortizasiya	10868,96
6	Digər əsas vəsaitlər üzrə hesablanmış amortizasiya	1305,73
7	Sığorta fəaliyyəti üzrə sair xərclər	54,00
8	Digər xərclər	426,79
9	Torpaq vergisi	163,8
10	Əmlak vergisi	1557,12
CƏMİ:		16812,88
HESABAT DÖVRÜ ÜÇÜN VERGİNİN HESABLANMASI		
1	Vergitutma məqsədləri üçün mənfəət	7187,12
2	Mənfəət üzrə azadolmalar və güzəştlər	5390,34
3	Mənfəət vergisi	359,36

“Azərbaycan növbəti dəfə Ermənistanı cəzalandırıb sülhə məcbur edə bilər”

- Anar müəllim, Ermənistanın Azərbaycanla sərhəddə törətdiyi təxribatlar geniş xarakter ala bilərmi?

- Son günlər Ermənistan-Azərbaycan sərhədində erməni təxribatları da-

Politoloq Anar Əliyevin "Səs" qəzetinə müsahibəsi

vamlı xarakter almaqdadır. Burada bir necə vacib istiqamət var: Əsas hədəf Ermənistanın daxilində baş verən hakimiyyətə qarşı etiraz dalğalarının ölkə daxilindən ölkə sərhədlərinə və xaricinə çıxarılması ilə bağlı cəhdlərdir. Bu, həm də mövcud Ermənistan hakimiyyətinin bir növ öz hakimiyyətini qorumaq üçün instinktiv bir davranışı kimi qiymətləndirilə bilər. Ermənistan üzərindən Cənubi Qafqazdakı proseslərə müdaxilə etmək və Ermənistan-Azərbaycan arasında birbaşa münasibətlərin qurulmasının qarşısını almaq istəyən qüvvələrin də maraqları kifayət qədər bu məsələdə genişdir.

- Rusiyanı nəzərdə tutursunuz?

- Bəli, xüsusilə şimal qonşumuzu nəzərdə tuturam. Rusiyada bəzi dairələr var ki, onlar təəssüf ki, Ermənistan - Azərbaycan arasında münasibətlərin sürətli tənzimlənməsi və xüsusilə də birbaşa ünsiyyətin, əlaqələrin qurulmasının əleyhdarıdır. Bu münasibətlərin qurulmasını Rusiya Cənubi Qafqazda Rusiyanın maraqlarına zidd və əks kimi qəbul edir. Təxribatların baş verməsində orduya kifayət qədər təsiretmə mexanizmlərinə sahib olan keçmiş prezidentlər Koçaryan, Sarkisyan və onların tərəfdarlarının da rolu ola bilər. Onlar bununla Ermənistan və Azərbaycan arasında atıla biləcək addımları sabotaj etmək və mümkün qədər bu proseslərin qarşısını almağa çalışırlar. Məsələ ondadır ki, Azərbaycan tərəfi dəfələrlə Ermənistan və Ermənistan xalqına, mövcud hakimiyyətinə Azərbaycanla münasibətlərin tənzimlənməsinin onlar üçün yeganə çıxış yolu olduğunu bəyan edib və ən yüksək səviyyədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin şəxsinə biz dəfələrlə bəyan etmişik ki, qalib tərəf olaraq Azərbaycanın Ermənistanı məğlub tərəfə uzatdığı sülh və barış əlini Ermənistan adekvat reaksiya verərək dəyərləndirməlidir. Əks halda bu sülh təklifləri davamlı və əbədi olaraq masada olmayacaqdır və bir gün Azərbaycan Ermənistanı beynəlxalq hüququn Azərbaycana tanıdığı imkanlardan istifadə edərək sülhə məcbur etmə əməliyyatlarına başlaya bilər. Bu beynəlxalq hüquqda proses of kuveşin adlanır. Yeni tərəfi sülhə məcbur etmə əməliyyatı.

- Yeni beynəlxalq hüquqa əsaslanmaqla Azərbaycan antiterror əməliyyatları apara bilər?

- Bu, beynəlxalq hüququn Azərbaycana tanıdığı imkanlardır. Hesab edərim ki, Ermənistan tərəfi Azərbaycanın problemi sülh yolu ilə həll etmək istiqamətində atdığı bütün cəhdlərin sonunda hansı addımları ata bildiyini, nəyə qadir olduğunu 44 günlük müharibə ilə çox aydın şəkildə görüb. Bundan sonra da Azərbaycanın səbri ilə Ermənistan hakimiyyəti və xalqı oynamamalıdır. Yeni onlar qəbul etməli və bilməlidirlər ki, bir anda Azərbaycan dövləti növbəti dəfə erməni təxribatlarına daha sərt reaksiya verərək Ermənistanı cəzalandırıb sülhə məcbur edə bilər.

- Azərbaycanın şəhəri Xankəndidə erməni separatçıları qondarma "festival" keçirməyi planlaşdırırlar. Rus sülhməramlıları niyə buna imkan verirlər?

- Xankəndidə Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin müvəqqəti nəzarəti altında olan ərazilərdə erməni separatçı qüvvələrinin "festival" keçirməklə bağlı cəhdləri Ermənistan Azərbaycan arasında Cənubi Qafqazda sülh prosesinin tənzimlənməsi ilə bağlı atılan addımlara daban-dabana ziddiyyət təşkil edir. Burada məqsəd heç də bölgəmizdə sülhün, əməkdaşlığın, birgə yaşayışın təmin olunması deyil, əksinə, konfrantasiyanın daha da qızışdırılmasıdır. Azərbaycan dövləti və Prezidenti İlham Əliyev dəfələrlə ərazimizdə hər hansı bir qüvvəyə hər hansı bir əlahiddə statusun hüquqların verilməyəcəyini bəyan edibdir. Bu, Azərbaycan dövlətinin və xalqının birmənalı qətiyyətli mövqeyidir və bunu qarşı tərəf birmənalı şəkildə dərk etməli və buna uyğun davranmalıdır. Eyni zamanda, Ermənistan tərəfdən Laçın, Kəlbəcər və digər sərhəd bölgələrimizdə törədilən təxribatların nəticəsinin yalnız və yalnız Ermənistan xalqı və dövləti üçün növbəti faciələrə gətirib çıxaracağını bilməli və buna uyğun reaksiya verməlidirlər.

Gülyana

Qarabağ erməniləri bu reallığı yaxşı bilirlər

Revanşist erməni deputatı Tigran Abramyan: "Qarabağdakı insanlar dəqiq bilirlər ki, hakimiyyətin təqdim etdiyi proqramlarda qarabağlı ermənilər və Qarabağ Azərbaycanın tərkibində olmalıdır"

diğini dərk edirlər.

Lakin bu arada Ermənistan parlamentində təmsil olunan erməni deputatı, revanşist, eləcə də sabiq prezident Serj Sarqsyanyanın nəzarətində olan "Şərəfim var" fraksiyasının təmsilçisi Tigran Abramyan maraqlı fikri ilə diqqət çəkib. Onun sözlərinə görə, "Qarabağdakı insanlar dəqiq bilirlər ki, hakimiyyətin təqdim etdiyi proqramlarda qarabağlı ermənilər və Qarabağ Azərbaycanın tərkibində olma-

müxtəlif intensivliklərlə kütləviləşir: "Birinci düşüncə budur ki, hansı viddan onların "artsaxa" getmələrinə imkan verəcək və onlar orada nə edib, nə danışacaqlar? Oradakı insanlar bilirlər ki, hakimiyyətin təqdim etdiyi proqramlarda qarabağlı ermənilər və Qarabağ Azərbaycanın tərkibində olmalıdır. Onlar nəyə görə oraya getməlidirlər? Onlar üçün "artsax" və Ermənistan yoxdur. Bundan əlavə, onlar üçün heç "sünik" (Zəngəzur) da yoxdur, bir müddət sonra isə Ermənistan da olmayacaq".

Əslində Abramyan dərinə fikir-ləşsə və irəli sürdüyü ifadələrini təhlil etsə nə qədər doğru danışdığının fərqi-nə varar bilər. Bəli, nəinki hakimiyyətin, ümumiyyətlə, Azərbaycanın icazəsi ol-madan heç kim Qarabağa, Xankəndi-yə və ətrafına qanunsuz səfər etmə-məlidirlər. Eyni zamanda, əgər o və onun

Bu gün istər Ermənistanda, istərsə də Qarabağda, daha dəqiq desək, Rusiya sülhməramlıları kontingentinin müvəqqəti yerləşdirilmiş Qarabağ ərazilərində yaşayan ermənilər yaxşı bilirlər ki, artıq "artsax" məsələsinə birdəfəlik son qoyulub və "Qarabağ Azərbaycandır!" reallığı özünü bütün tərəflərdən təsdiq edib. Bəli, bu gün revanşist ermənilər, habelə qarabağlı ermənilərin separatçı kəsimləri hələ ki, yerdə qalan müddət ərzində müxtəlif xarakterli əks-fikir-lər, bəyanatlar səsləndirə bilirlər, amma fakt-faktlığında qalır və əgər onlar he-sab edirlərsə ki, arxalarında gizləndik-ləri Rusiya hərbi kontingenti 2025-ci ildən sonra da bu ərazilərdə qalmağa davam edəcək - YANILIRLAR!

Revanşist erməni deputatı bildirib ki...

Birincisi, Azərbaycan RSK-ya bu barədə heç bir rəsmi mandat təqdim etməyib və Rusiya yalnız vasitəçi qismində müəyyən edilən ərazilərdə fəaliyyətini göstərə bilər. İkincisi isə, Azərbaycan kifayət qədər açıq və qəti şəkildə kifayət qədər bəyanatlarını verib və Qarabağda separatçılığın kökünün tamamilə kəsilməsi üçün dərhal müvafiq addımlar atacağı mümkünlüyünü də istisna etmir. Belə olan halda sağlam düşünməyi bacaran ermənilər də yuxarıda qeyd olunduğu kimi məsələnin bitdiyini, başa çat-

lıdır".

Bu haqda fesybuk səhifəsində çıxış edən Abramyan ona belə bir sualların ünvanlandığını deyib: "Məndən tez-tez soruşurlar: nəyə görə hakimiyyət nümayəndələri "artsaxı" ziyarət etmirlər? (əslində edirlər və hər belə səfər Bakı tərəfindən fiksasiya olunur, qeydə alınır!-R.R.) Bu sual davamlı olaraq havadan asılı qalıb".

Onlar üçün "artsax" və Ermənistan yoxdur

Revanşist erməni deputatı bildirib ki, bir tərəfdən sualın cavabı aydındır, başqa tərəfdən isə bu mövzu daim

kimi revanşistlər öz xisətlərində qalmaqda davam edərlərsə, Zəngəzur da, lazım gəlsə İrəvan da, bütövlükdə ötən əsrin 20-ci ilində Azərbaycandan qopardılan "ermənistan" da olmayacaq. Olmağına olacaq, amma Qərbi Azərbaycan adında!

Erməni deputatı bildirir ki, Ermənistanın mövcud hakimiyyəti üçün "artsax", "sünik" təbii ki, olmayacaq və belə olan vəziyyətdə onlara bağlı mövzularla əlaqəli problemlər də olmayacaq. "Və onlar bunu gizlətməyərək həmin istiqamətdə gedirlər. Bir daha bunu qeydə alırıq və davam edirik", deyərək Tigran Abramyan deyib.

Rövşən RƏSULOĞ

Professor Maisuradze: Avropa nə Ukraynanı, nə də Moldovanı qəbul etməyəcək- belə yük heç kimə lazım deyil..."

qurban verməlidir. Avropalıların çoxu hesab edir ki, Aİ xalqın fikrini nəzərə almalıdır.

- **Gürcüstanın NATO-ya daxil olmasına gəlin-cə, bu məsələdə işlər necə gedir?**

- Bu, qətiyyən mümkün deyil. NATO Rusiyanın reaksiyasının bu qədər ciddi olacağını düşünmürdük. Tarixdən xatırladığımız kimi, Al-yans Rusiyaya şərqə doğru geniş-

hallara göz yumurdu, indiki isə bir çox məsələlərdə Qərblə ziddiyyət təşkil etməyə imkan verir. Bu məsələlərdən birinə nümunə olaraq Tiflisin anti-Rusiya sanksiyalarına qoşulmaqdan imtina etməsini göstərmək olar. Qərbə onun bütün tələblərini yerinə yetirəcək, hətta keçmiş rəhbərliyin reanimasiyasına belə gedə biləcək hökumət lazımdır.

- Tiflisin Bakı və Ankara ilə münasibətlərini necə qiymətləndirirsiniz?

- Olduqca müsbət. Biz təkcə qonşu deyilik, həm də strateji tərəfdaş. Münasibətlərimiz geniş-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Azərbaycan Respublikasının dünya birliyinə integrasiyası, region ölkələri və digər dövlətlərlə, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Gürcüstan politoloqu, Qriqol Robakidze adına və Şərqi Avropa universitetlərinin professoru ilə prosessoru, Gürcüstan parlamentinin 8-ci çağırış deputatı (2012-2016) Temur Maisuradze "Caliber" analitik mərkəzinə müsahibəsində regionumuzda baş verən hadisələr və gedən proseslər haqda maraqlı fikirlər bildirib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- **Avropa Komissiyası Aİ Şurasına Gürcüstana yox, Moldova və Ukraynaya Aİ üzvlüyünə namizəd statusunun verilməsini tövsiyə edib. Bunu siyasi qərar kimi qiymətləndirmək olarmı?**

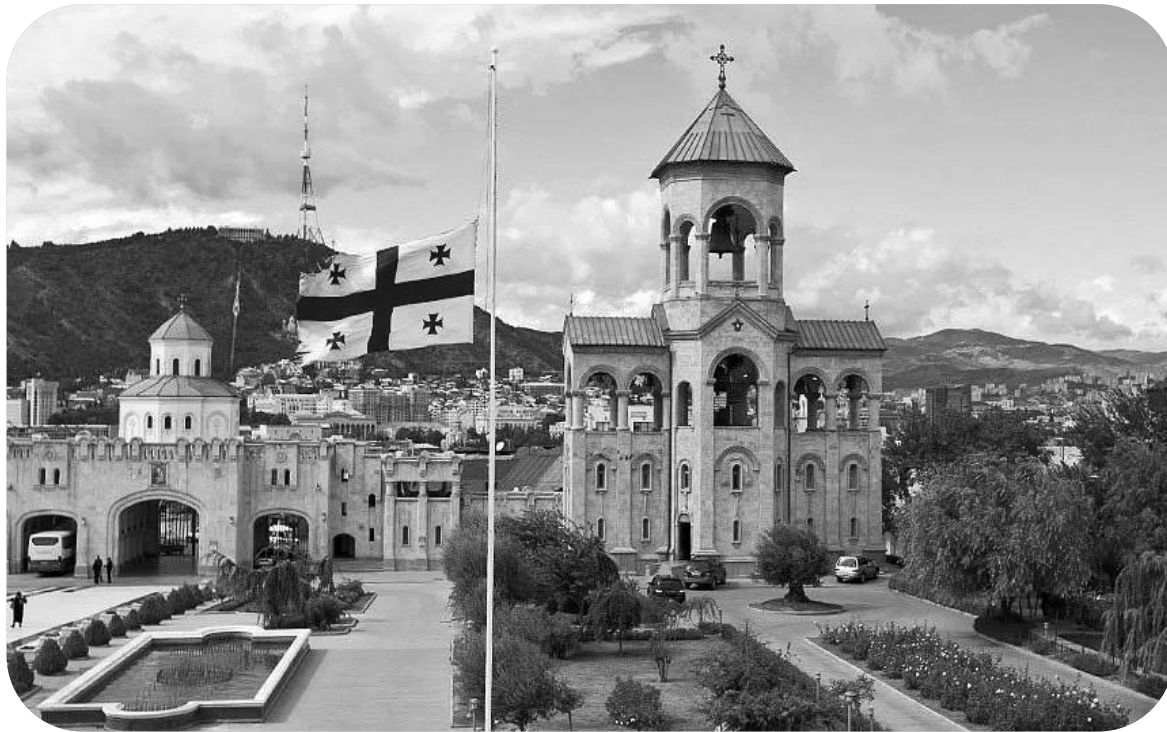
- Əlbəttə, bu doğrudur, bu, sırf siyasi qərardır, çünki Qərb bizdən daha çox şey tələb edirdi. İstəyirdi ki, Rusiyaya qarşı ikinci cəbhə açıb döyüşə başlaya. Güman ki, bu, Qərbin dəstəklədiyi Ukrayna tərəfinin tələbi idi. Ukrayna müstəqil işləmir, Avropanın himayəsi altında fəaliyyət göstərir.

- **Gürcüstan namizədlik yolunda daha hansı islahatları həyata keçirməlidir?**

- Bu cür islahatlar kifayət qədər çoxdur, lakin bu baxımdan biz həm Ukraynanı, həm də Moldovanı qabaqlayırıq. Biz cəmiyyətdəki əsas parçalanmaları, ədaləti bərqərar etməli və korrupsiyanı aradan qaldırmalıyıq. Yeri gəlmişkən, burada da Ukrayna və Moldova bizdən geri qalır. Ola bilsin ki, bu ölkələr Aİ üzvlüyünə namizəd olacaqlar, lakin bu, sadəcə olaraq onların inkişafını stimullaşdırmaq üçün atılan addımdır. Ancaq mənə elə gəlir ki, Avropa sonda onları qəbul etməyəcək, çünki orada heç kim çiyinə belə bir yük götürmək istəmir.

Siyasi vəziyyəti nəzərə alaraq hesab edirəm ki, bu üç ölkə üçün bir növ Aİ-yə qapılar açıdır, lakin onlar heç vaxt bu təşkilata üzv olmayacaqlar. Hələlik Aİ-nin özündə çox ciddi problemlər yaranacaq ki, bu da onun dağılmasına gətirib çıxara bilər, xüsusən də avrozonada iqtisadi və siyasi vəziyyət çox ağır olduğundan. Bu, tədricən bütün Aİ ölkələrinə yayılacaq, alternativ qüvvələr fəaliyyətə başlayacaq, çünki insanlar çox narazıdırlar, başa düşürlər ki, Ukraynanın NATO-ya daxil olması naminə Avropa nə üçün özünü və iqtisadiyyatını

Gürcü politoloq: Azərbaycan öz torpaqlarını geri ala bildiyi üçün böyük tərifə layiqdir

olardımı?

- Əlbəttə, mümkün idi. Saa-kaşvili Qərbin ona kömək edəcəyi ilə bağlı illüziyaya qapılmışdı. Ukrayna da belə düşünürdü. Bəli, Qərb Kiyevə kömək edir, lakin bu, Moskvanı dayandırmağa kifayət etmz. Kimsə Rusiyanı məhv edəndən sonra hər şeyin yaxşı olacağını düşünürsə, o zaman də-rindən yanılır, çünki bu halda MDB dövlətləri arasında müharibə başlayacaq, dərhal yeni ərazi münaqişələri yaranacaq. Çin çox sürətlə inkişaf etməyə başlayacaq, bu da Qərb üçün böyük təhlükəyə çevriləcək, çünki Pekin özünün birja və əmtəə birjalarını yarada bilər ki, bu da Qərb üçün sərfəli olmayacaq. Orada bu yaxşı başa düşülür.

- **Sizcə, Gürcüstanla Ukrayna arasında münasibətləri hansı şəraitdə yaxşılaşdırmaq mümkün olardı?**

- Bizdə xalqlar səviyyəsində gərgin münasibətlər yoxdur, ziddiyyətlər yalnız siyasət səviyyəsində yaranıb. Onların başlanğıcı Ukrayna hökumətinin Gürcüstan-da artıq məhkum olunmuş Saa-kaşviliyə sığınacaq verməsi ilə ortaya çıxdı. Sonra Kiyev Saa-kaşviliyin tərəfdarlarını dəstəkləməyə, onları yüksək vəzifələrə oturtmağa başladı və elə oldu ki, Saa-kaşvili Ukrayna üçün Gürcüstanla münasibətdən daha vacib oldu.

Buna həm Tiflisdə, həm də Kiyevdə inqilablar edən kollektiv Qərb kömək etdi. Ukrayna Gürcüstandan səfirini geri çağırırdı, lakin biz bunu etmədik. Lakin ukraynalılar bizdən üzr istəməsələr, bəlkə də münasibətlərimizə yenidən baxarıq. Bu arada biz Ukraynaya bacardığımız qədər kömək etdik. İkinci cəbhənin açılması və işçi qüvvəsi istisna olmaqla, unutmamaq olar ki, Rusiya bizim qonşumuzdur və onunla münasibətləri korlamamalıyıq.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

lənmeməyə söz vermişdi. Lakin indi artıq iki ssenari mümkündür: ya NATO-nun bütün Avropanın ziyanına olaraq şərqə doğru genişlənməsi- o zaman Rusiya dayanmayacaq- bu, onun üçün həyati məsələdir, ya da Avropa nəhayət anlayacaq ki, şərqə doğru genişlənməyə dəyməz. Düşünürəm ki, NATO müəyyən sərhədlər daxilində özünü cilovlamağa başlayacaq, lakin daha böyük təsir üçün yumşaq gücdən istifadə edəcək.

- **ABŞ dövlət katibinin köməkçisinin müavini Kara MakDonald bu yaxınlarda Tbilisiyə səfəri zamanı Vaşinqtondan "Gürcüstanın demokratik trayektoriyasından dərin narahatlığı" ifadə edən mesaj gətirdiyini söylədi. Bəs ABŞ niyə narahatdır?**

- Onlar narahatdırlar ki, Gürcüstanın əvvəlki rəhbərliyi- Saa-kaşvili hökuməti bütün neqativ

lənir və yeni səviyyəyə qalxır. Qonşularla münasibətləri inkişaf etdirmək lazımdır, çünki biz yalnız birlikdə öz rəqiblərimizə qarşı çıxa bilərik. 1977-1979-cu illərdə mən özüm Sumqayıt yaxınlığında - Yaşmada xidmət etmişəm. Ona görə də Azərbaycan mənə yaxındır, mən onu özümünkü kimi, qafqazlı kimi qəbul edirəm... Bəli, bizim sadəcə olaraq alternativimiz yoxdur- çox yaxşı, sıx əlaqələrimiz olmalıdır.

- **Bakı Qarabağ münaqişəsini həll edə bildi. Azərbaycanın hərəkətlərini necə qiymətləndirirsiniz?**

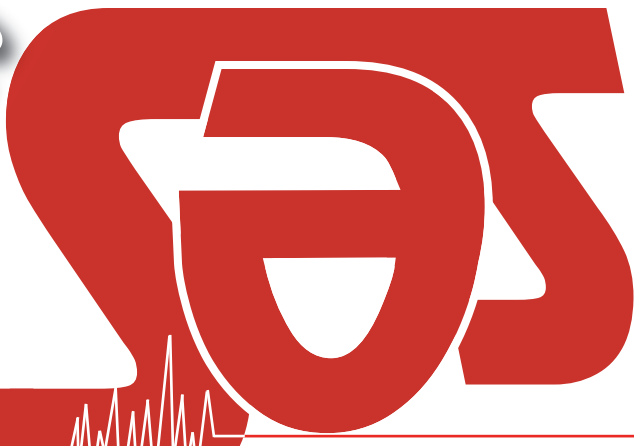
- Azərbaycanın da Gürcüstanla eyni problemi var idi- ölkəmizin ərazisinin 20 faizi bu günə kimi işğal olunub, ona görə də sizi bizdən yaxşı heç kim başa düşməyəcək. Amma siz torpaqlarınızı geri ala bildiyiniz üçün əlasınız, bu, böyük tərifə layiqdir. Amma istənilən halda, həm biz, həm də siz qonşularımızla münasibətləri yaxşılaşdırmalıyıq, çünki sülhün al-

ter-nativi yoxdur. Ermənistan bununla bağlı sakitləşməli və əməkdaşlıq istiqamətində yenidən qurulmalı olacaq. Qarşılıqlı olaraq heç nə verməyəcək, xüsusən də ölkə ən yaxşı vəziyyətdə olmadığı üçün. Gürcüstan osetinlər və abxazlarla, Ermənistan da Azərbaycanla sülh bağlamalıdır. Bu məsələdə Rusiyadan çox şey asılıdır və biz onunla da yaxşı münasibətlər qurmalı olacağıq. O ki qaldı yeni müharibəyə, mən çox ümid edirəm ki, bu, olmayacaq.

- **Rusiyanın Gürcüstan ərazilərini geri qaytarması mümkündürmü? Və hansı şərtlərlə?**

- Hər şey bizim hökumət səviyyəsində gələcək münasibətlərimizdən və Gürcüstanın Cənubi Qafqazda Kremlin maraqlarını necə nəzərə ala biləcəyindən asılıdır. Mən Rusiyanın cənubdan təhlükəsizliyini nəzərdə tuturam.

- **2008-ci il müharibəsindən ümumiyyətlə qaçmaq**

Dənizdə hansı infeksiyalara yoluxa bilərik?

Yayın şiddətli istilərində sərinləmək istəyən sakinlər çimərliklərə üz tutur. Onların bəzisi burada asudə vaxtlarını dəyərləndirərək dincəlir, bəzisi isə həkim məsləhəti ilə bir növ müalicə üçün yollanır. Bildiyimiz kimi, artıq çimərlik mövsümünə start verilib və bu gün ölkəmizə rəsmi olaraq Yay fəsli daxil olub. Yəni, artıq ehtiyac duyduğumuz D vitaminini də rahatlıqla ala biləcəyik. Bəs, çimərlikdən insan orqanizminə hansı infeksiyalar keçə bilər? SİA həkim infeksiyoz Namiq Nəbiyevin bu barədə fikirlərini öyrənib.

Onun sözlərinə görə, dənizdən insana heç bir xəstəlik keçmir: "Ancaq baklaboratoriya tərəfindən yoxlanmış və çimməyə icazə verilmiş yerlərdə hər şey qaydasındadır. Xəstəlik aşkar edilmiş ərazidə suya daxil olmaları xəstələnmə ehtimalı çox olar".

Həkim sözlərinə belə davam edib: "Dənizdə daha çox bağırsağ çöpləri, göbək, stafilocokk mənşəli infeksiyalar olur. Əksinə, dənizdə günəş vannası qəbul etmək lazımdır ki, insan orqanizmində D vitamini bol olsun".

Ayşən Vəli

Şakirani qorxudan 3 mesaj - İspaniyanı tərk edir

"Barselona"nın futbolçusu Pikedən ayrılan Şakira bu günlər həyatının narahat anlarından birini yaşayıb. Qol.az-ın "Marca" nəşrinə istinadən yaydığı xəbəərə görə, buna naməlum şəxsin kolumbiyalı müğənninin Barselonadakı evinin qarşısında spreylə yazdığı sözlər səbəb olub.

Yaşıl həflərlə üç fərqli qorxuducu mesajda bu sözlər yer alıb: "Sənin üçün gəlirəm, sevgilim", "Səni sevirəm, gözəl qadınım", "İndi səninlə evlənməyə və səni dəstəkləməyə hazıram".

Səhər erkən bu yazıları oxuduqdan dərhal sonra Şakira polise müraciət edib. Hazırda həmin şəxsin axtarışı davam edir. İd-

dialara görə, Pike ilə ayrıldıqdan sonra müğənniyə bu tipli mesajlar çox gəldiyindən o, ciddi şəkildə narahat olmağa başlayıb. Bu səbəbdən Şakira İspaniyanı tərk edərək Məyamiyə köçmək haqda düşünür.

Qeyd edək ki, Şakira ilə Pikenin iki oğlu var (9 və 6 yaşında).

Azərbaycanın sığorta bazarındakı son vəziyyət necədir?

Azərbaycanın sığorta sistemi xidmət sektorunda vacib bazarlardan biridir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında iqtisadçı-ekspert, deputat Vüqar Bayramov bildirib.

Onun sözlərinə görə, sığorta sisteminin inkişafı ilə bağlı son zamanlar atılan addımlar həm sığorta xidmətlərinə olan tələbin artmasına, eyni zamanda sığorta bazarının genişləndirilməsinə gətirib çıxardır: "Mərkəzi Bank üçün sığorta bazarının inkişafı və sığorta şirkətlərinin dəstəklənməsi daha prioritetləşib. Biz sığorta xidmətlərinin sayının, həmçinin sığortaya olan tələbin artmasını müşahidə edirik. Sığorta şirkətlərinin öz öhtəliklərinin yerinə yetirməsinə daha məsuliyyətli olması da sığorta bazarına təsir göstərir. Bu baxımdan sığorta bazarının genişləndirilməsi bir tərəf-

dən bu sahədə nəzarətin gücləndirilməsi ilə bağlıdır. Nəzarətin gücləndirilməsi sığorta sisteminin inkişafı üçün yeni imkanlar yaradır. Digər tərəfdən isə təbii ki, iqtisadiyyatın böyüməsinə səbəb olur. Qeyri-neft sektoru inkişaf etdikcə sığorta məhsullarına olan tələbin artması müşahidə olunacaq".

Afinanın milli universitetinin alimləri, televizoru az seyr edən və daima səhər yeməyini yeyən insanların qan-damar xəstəliklərindən minimal həddə əziyyət çəkərək, daha elastik arteriyalara sahib olduğunu aydın etmişdir. Belə bir hal ürək xəstəliklərini azaldaraq, insultun qarşısını almış olur. Mütəxəssislər Yunanistanın Konif şəhərinin iki min sakininin həyat tərzini və sağlamlığını ilə tanış olub.

Könüllülərin yaş həddi 40-99 yaş arası dəyişir. Onlar həkim müayinələrindən keçərək, damarda qanın sürəti, arteriya divarlarının qalınlığı kimi nüanslara diqqət edilmişdir.

Arteriya divarlarının qalınlığı çöküntülərin yığılmasından əmələ gələrək, insult riskini artırmış olur. Məlum olmuşdur ki, tez-tez televizoru seyr edən insanlar oturmaq həyat tərzini sürür. Belə adamların qan damarlarında lövhələrin əmələ gəlməsi digər televizoru az seyr edən insanlara nisbətən iki dəfə artıqdır. Bundan əlavə, hətta ev işləriylə məşğul olmaq kimi az enerji sərf olunan fiziki aktivlik, sağlamlığı daha da yaxşılaşdırmış olur.

Ürəyin sağlam qalmasının ƏN SADƏ YOLU

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR

Tel: 598-33-90

Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 3220